

KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI REPUBLIKE SRPSKE

**Izveštaj o radu
za 2014. godinu**

Banja Luka, maj 2015. godine

Adresa:	Banja Luka Vuka Karadžića 6
Telefon(i):	+387 51 218 356 +387 51 218 362 +387 51 212 199
Faks:	+387 51 218 361
e-mail:	kontakt@secrs.gov.ba
Web:	www.secrs.gov.ba

Izvještaj o radu

[www.secrs.gov.ba/Izvjestaji/Izvjestaj o radu 2014.pdf](http://www.secrs.gov.ba/Izvjestaji/Izvjestaj%20o%20radu%202014.pdf)

SADRŽAJ

I OSNOVNI PODACI O KOMISIJI	4
1. Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije.....	4
2. Imenovanje članova i sastav Komisije	5
3. Organizaciona struktura Komisije	6
II STATISTIČKI PODACI O RADU KOMISIJE	7
1. Sjednice Komisije.....	7
2. Registri i evidencije Komisije.....	9
III EMISIJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI.....	10
IV IZVJEŠTAVANJE I OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA OD STRANE EMITENATA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI KOJE SU PREDMET JAVNE PRODAJE	13
V PREUZIMANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA.....	15
VI PROMJENA OBLIKA AKCIONARSKOG DRUŠTVA I PROMJENA PRAVNE FORME.....	16
VII IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI UČESNICIMA NA TRŽIŠTU.....	17
1. Dozvole i saglasnosti u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima.....	17
2. Dozvole i saglasnosti u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti	19
3. Ispiti za sticanje zvanja	21
VIII RAZVOJ I MEĐUNARODNA SARADNJA.....	22
1. Normativne aktivnosti	23
2. Razvoj informacionog sistema.....	23
3. Saradnja	25
3.1. Međunarodna saradnja	25
3.2. Saradnja sa drugim nadležnim organima.....	27
3.3. Promocija i edukacija	27
IX NADZOR NAD UČESNICIMA NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI	28
X UPRAVNI SPOROVI, PARNIČNI I PREKRŠAJNI POSTUPCI I INFORMACIJE O SUMNJAMA NA POSTOJANJE KRIVIČNIH DJELA.....	36
1. Upravni sporovi po aktima Komisije	36
2. Parnični postupci.....	39
3. Prekršajni postupci	40
4. Informacije o sumnjama na počinjenje krivičnih djela.....	45
5. Ustavni sud	47
XI SEMINARI, KONFERENCIJE I OKRUGLI STOLOVI.....	48

I OSNOVNI PODACI O KOMISIJI

1. Osnivanje, pravni status i nadležnosti Komisije

Pravni status Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, njene nadležnosti i način rada uređeni su Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13 i 108/13). Komisija za hartije od vrijednosti je stalno i nezavisno pravno lice osnovano radi uređivanja i kontrole emitovanja i prometa hartija od vrijednosti u Republici Srpskoj.

Sjedište Komisije je u Banjoj Luci, u Ulici Vuka Karadžića broj 6. U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti, Komisija je nadležna da:

- a) donosi opšte akte u sprovođenju ovog i drugih zakona, kada je za to ovlašćena zakonom,
- b) prati i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti i o tome obavještava Vladu Republike Srpske i Narodnu skupštinu Republike Srpske,
- v) daje i oduzima dozvole, odobrenja i saglasnosti kada je za to ovlašćena ovim i drugim zakonima,
- g) kontroliše poštivanje pravila uobičajene trgovine i lojalne konkurencije u trgovini hartijama od vrijednosti,
- d) vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti,
- đ) vrši nadzor i preduzima potrebne mjere u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i u okviru svoje nadležnosti saraduje sa drugim nadležnim organima u vezi sa sprovođenjem zakona i drugih propisa kojima se regulišu obaveze sprovođenja mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
- e) propisuje, organizuje, preduzima i nadgleda mjere kojima osigurava efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti i zaštitu interesa investitora,
- ž) utvrđuje pravila trgovanja hartijama od vrijednosti,
- z) obustavlja emisiju i trgovanje pojedinim hartijama od vrijednosti i preduzima druge mjere u slučaju kada procijeni da su tim aktivnostima ugroženi interesi investitora i javnosti ili one nisu u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- i) propisuje opšte i posebne uslove poslovanja koje moraju ispunjavati pravna lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti,
- j) propisuje obavezan sadržaj informacija koje moraju biti objavljene od strane emitenata hartija od vrijednosti javnom ponudom,
- k) propisuje obavezni sadržaj informacija koje se dostavljaju Komisiji ili javno objavljuju učesnici koji učestvuju u trgovanju hartijama od vrijednosti,
- l) podnosi nadležnom organu prijavu protiv pravnih i fizičkih lica, za koje u postupku nadzora utvrdi postojanje osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju,
- lj) sprovodi prethodne radnje u slučaju povrede zakonskih odredaba i drugih propisa,
- m) daje informacije i širi znanja o djelovanju tržišta hartija od vrijednosti,
- n) saraduje sa srodnim organizacijama u inostranstvu,
- nj) vodi knjige i registre u skladu sa odredbama ovog i drugih zakona,
- o) propisuje visinu naknada za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti,
- p) pokreće inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa iz područja emitovanja hartija od vrijednosti i trgovanja hartijama od vrijednosti, daje prijedloge za izmjene zakona i drugih propisa iz ovog područja, učestvuje u pripremanju drugih zakona i

- propisa koji su od interesa za učesnike tržišta hartija od vrijednosti, informiše javnost o načelima na kojima djeluje tržište hartija od vrijednosti,
- r) daje mišljenja u vezi sa sprovođenjem propisa koji sadrže ovlašćenja Komisije, a na zahtjev stranaka u postupku ili lica koje dokažu svoj pravni interes i
 - s) preduzima ostale mjere i obavlja druge poslove u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Način rada, odlučivanje i organizacija Komisije bliže se uređuju Statutom i Poslovníkom o radu Komisije.

2. Imenovanje članova i sastav Komisije

Komisiju čine predsjednik, zamjenik predsjednika i tri člana, koje na prijedlog predsjednika Republike Srpske, a uz njihovu prethodnu pismenu saglasnost, imenuje Narodna Skupština Republike Srpske.

Mandat članova Komisije traje pet godina, s tim da isto lice može više puta biti imenovano u sastav Komisije. Za člana Komisije može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu ekonomskog ili pravnog smjera, pet godina radnog staža u toj spremi u oblasti tržišta kapitala, odgovarajuće stručno znanje i lična svojstva koja ga čine dostojnim za obavljanje ove funkcije.

Imajući u vidu ovlaštenja i odgovornosti Komisije, kao i potrebu očuvanja integriteta svih lica zaposlenih u Komisiji, Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti je regulisano da predsjednik, zamjenik predsjednika i članovi Komisije ne mogu:

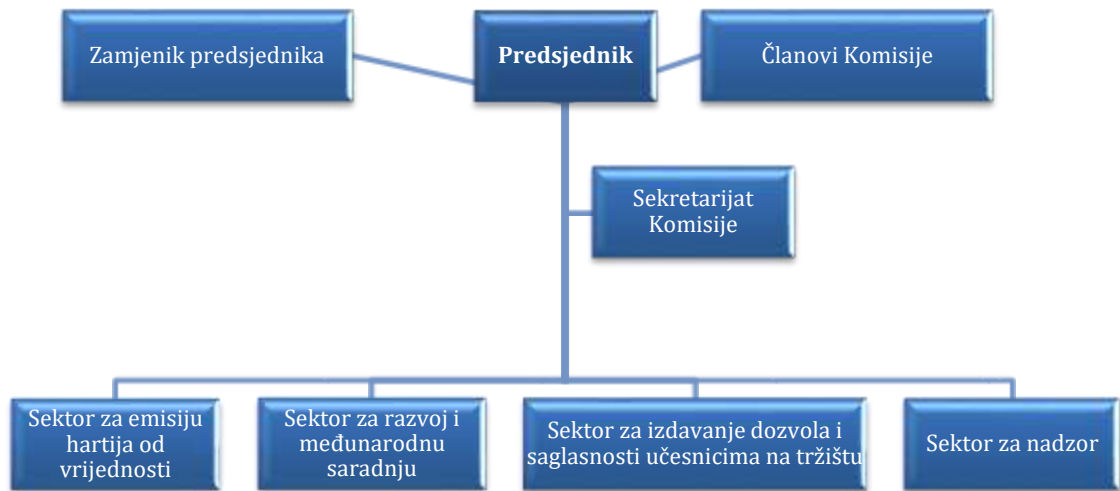
- a) biti u međusobnom srodstvu ili braku,
- b) biti lica koja su kažnjavana za djela koja su nespojiva sa radom u Komisiji,
- v) obavljati dužnost u političkoj stranci i učestvovati u političkim aktivnostima koje su nespojive sa radom u Komisiji,
- g) posjedovati, direktno ili indirektno, udio ili akcije u kapitalu pravnih lica, kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova,
- d) biti članovi organa pravnih lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova ili djelatnosti, kao ni emitenata hartija od vrijednosti,
- đ) obavljati djelatnost ili provoditi aktivnosti koje su u suprotnosti sa načelima zaštite investitora ili samostalnosti rada Komisije.

Navedena ograničenja primjenjuju se i na zaposlene u Komisiji.

Pored toga, posebnim etičkim pravilima detaljno su uređene sve obaveze, ograničenja i odgovornosti članova i zaposlenih u Komisiji, a s ciljem postizanja što većeg stepena povjerenja u tržište hartija od vrijednosti.

3. Organizaciona struktura Komisije

Sa stanovišta organizacione strukture, Komisiju čine četiri sektora i Sekretarijat.

Slika 1. Organizaciona struktura Komisije

Svaki od navedenih sektora obavlja sljedeće poslove iz svoje oblasti:

- priprema nacрте i prijedloge propisa koje donosi Komisija,
- priprema prijedloge mišljenja i stavova Komisije,
- obrađuje zahtjeva za davanje odobrenja i dozvola ovlaštenim učesnicima i emitentima,
- prati izvršenja rješenja,
- vodi odgovarajuće registre,
- prati objavljivanje finansijskih i drugih poslovnih informacija emitenata i ovlaštenih učesnika,
- kontroliše izvršavanje obaveza i poslovanje ovlašćenih učesnika,
- daje saglasnosti na akte ovlašćenih učesnika i
- prikuplja informacije i izrađuje izvještaje o stanju i problematici iz svoje oblasti.

Sekretarijat kao poseban organizacioni dio obavlja poslove koji su od zajedničkog interesa za Komisiju u cjelini i čijim se vršenjem obezbjeđuje nesmetan, efikasan i usklađen rad svih organizacionih dijelova, kao i stručno-operativne poslove pravne i ekonomske prirode, finansijsko-materijalne poslove, informatičke, dokumentacione, statističko-evidencione, kancelarijske, birotehničke i poslove tekućeg i investicionog održavanja i obezbjeđivanja drugih uslova rada.

II STATISTIČKI PODACI O RADU KOMISIJE

1. Sjednice Komisije

OPIS	BROJ
1. Održane sjednice	37
2. Tačke dnevnog reda	419
a) Predsjednik	1
b) Sekretarijat	41
v) Emisija hartija od vrijednosti	163
g) Razvoj i međunarodna saradnja	47
d) Izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	84
đ) Nadzor	83

Tabela 1. Pregled održanih sjednica Komisije u 2014. godini po tačkama dnevnog reda

OPIS	BROJ
Analize	6
a) Sektor za nadzor	6
Dopis	18
a) Sektor za nadzor	8
b) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	2
B) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	8
Zaključci	26
a) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	3
b) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	18
B) Sektor za nadzor	5
Zakoni	1
a) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	1
Zapisnici	44
a) Sektor za nadzor	8
b) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	36
Zahtjevi	10
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	6
b) Sektor za nadzor	3
B) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	1
Izvjestaji	5
a) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	3
b) Sektor za nadzor	2
Interni akti	1
a) Sektor za nadzor	1
Informacije	23
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	5
b) Sektor za nadzor	18
Krivične prijave	3
a) Sektor za nadzor	3
Mišljenja	1
a) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	1
Odgovori na zahtjev	1
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	1

OPIS	BROJ
Odgovori na tužbe	14
a) Sektor za nadzor	3
б) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	11
Odgovori na upit	51
a) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	11
б) Sektor za nadzor	8
в) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	25
г) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	1
Odluke	7
a) Sektor za nadzor	1
б) Sekretarijat	2
в) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	1
г) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	2
д) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	1
Pravilnici	5
a) Sektor za nadzor	1
б) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	1
в) Sektor za razvoj i međunarodnu saradnju	2
г) Sekretarijat	1
Prekršajni postupci	1
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	1
Rješenja	160
a) Sektor za nadzor	10
б) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	74
в) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	76
Saopštenja	1
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	1
Stavovi	1
a) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	1
Ostalo	40
a) Sektor za nadzor	15
б) Predsjednik	1
в) Sektor za emisiju hartija od vrijednosti	17
г) Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu	6
д) Sekretarijat	1
UKUPNO	419

Tabela 2. Struktura i broj donesenih akata u 2014. godini iz nadležnosti Komisije

Iz prikazanih tabela vidljivo je da je u toku 2014. godine održano 37 sjednica na kojima je raspravljano o ukupno 419 tačaka dnevnog reda. Takođe je važno istaknuti i broj donesenih rješenja, njih 160. Najveći dio aktivnosti Komisije bio je u rješavanju pojedinačnih slučajeva iz oblasti emisije hartija od vrijednosti, izdavanja dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu i nadzora.

2. Registri i evidencije Komisije

Komisija vodi registre učesnika na tržištu kojima izdaje dozvole za obavljanje poslova i to:

1. Registar emitenata,
2. Registar kvalifikovanih investitora,
3. Registar investicionih fondova i društava za upravljanje,
4. Registar ovlašćenih učesnika, odnosno berzanskih posrednika, kastodi banaka, brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera.

Upisi u registre vrše se na osnovu riješenih zahtjeva, kao i obavještenja koja su učesnici obavezni da blagovremeno dostavljaju Komisiji.

Naziv registra	Broj upisa	
	2014.	2001. – 2014.
Upis u Registar emitenata	2	1007
Upis promjena u Registru emitenata	95	2043
Broj brisanih emitenata	35	230
Registar društava za upravljanje investicionim fondovima	-	31
Registar investicionih fondova	-	32
Registar pravnih lica ovlašćenih za poslovanje sa hartijama od vrijednosti	-	44
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja broker	3	123
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja investicioni savjetnik	-	3
Registar izdatih uvjerenja o položenom stručnom ispitu za sticanje zvanja investicioni menadžer	3	170
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova brokera	10	199
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova investicionog savjetnika	1	13
Registar izdatih dozvola za obavljanje poslova investicionog menadžera	19	224

Tabela 3. Pregled registara Komisije u 2014. godini i periodu od 2001. – 2014. godine

Na osnovu podataka iz prethodne tabele vidljivo je da u 2014. godini nije bilo upisa u registrima društava za upravljanje, investicionih fondova i pravnih lica ovlašćenih za poslovanje sa hartijama od vrijednosti, što ukazuje na stagnaciju u aktivnostima ovlašćenih učesnika u smislu povećanja interesovanja za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti na tržištu kapitala Republike Srpske.

Od početka rada Komisije, do posljednjeg dana izvještajnog perioda upisano je ukupno 1.007 emitenata, pri čemu je u istom periodu brisano ukupno 230 emitenata¹, uglavnom po osnovu promjene pravne forme, zaključenih stečajnih postupaka, statusnih promjena, uglavnom nakon istiskivanja manjinskih akcionara u postupku preuzimanja ili u postupcima isplate nesaglasnih akcionara².

¹ Postoje naznake da je znatan broj preduzeća prestao sa radom, iako formalna procedura njihovog gašenja (brisanja iz odgovarajućih registara) nije okončana. Komisija radi na prikupljanju podataka o ovim preduzećima.

² Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o preuzimanju akcionarskih društava („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/13) mogućnost istiskivanja manjinskih akcionara u postupku preuzimanja je ukinuta.

Znatan broj emitenata je prestao sa radom zbog okončanja postupka stečaja likvidacijom, te su brisani kao pravna lica iz registra privrednih subjekata i delistirani sa berze, a određeni broj emitenata je praktično zatvoren u postupcima preuzimanja.

Godina	Broj upisanih emitenata	Broj promjena podataka	Broj brisanih emitenata
2001.	198	0	0
2002.	339	0	0
2003.	130	59	3
2004.	54	81	6
2005.	60	86	3
2006.	34	220	5
2007.	64	225	11
2008.	37	252	2
2009.	34	221	24
2010.	19	237	8
2011.	28	247	29
2012.	7	184	47
2013.	1	136	57
2014.	2	95	35
Ukupno	1.007	2.043	230

Tabela 4. Uporedni pregled promjena podataka u registru emitenata u periodu od 2000. - 2014. godine

Očekujemo da će se trend brisanja emitenata iz registra emitenata nastaviti i u narednim godinama, po istim osnovama kako je to bilo i u izvještajnom periodu, s obzirom da je evidentno da se vlasnička struktura veoma sužava.

III EMISIJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Postupak emisije podrazumijeva skup radnji koje emitent preduzima u svrhu prikupljanja sredstava prodajom hartija od vrijednosti prvim imaćima, uz obavezu da svakom od njih omogući ostvarivanje prava iz hartije od vrijednosti koju emituje.

Prema aktuelnim propisima, kojima je regulisana ova materija (Zakon o tržištu hartija od vrijednosti „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13 i 108/13) i Pravilnika o uslovima i postupku emisije hartija od vrijednosti, „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/12 i 88/13) emisija hartija od vrijednosti može se izvršiti:

- 1) **javnom ponudom**, u kojoj se upis i uplata hartija od vrijednosti vrši na osnovu javnog poziva neodređenom broju lica, uz izradu prospekta kojim su sumirane informacije od važnosti za investitore, te
- 2) **bez obaveze objavljivanja prospekta**, pri čemu postoji obaveza emitenta da obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, te podnese zahtjev za promjenu podataka o kapitalu u registru emitenata.

U slučaju da se postupak emisije odvija javnom ponudom, emitent podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje prospekta. U postupku odobravanja ovih zahtjeva Komisija cijeni, uz potpunost i urednost podnesene dokumentacije i elemente sadržane u odluci o emisiji iz aspekta ravnopravnosti akcionara i zaštite njihovih prava u pogledu informisanosti.

Posebna pažnja se posvećuje javnosti osnovnih podataka i dokumenata koji su bitni za investitore, poput odluke o emisiji, prospekta, te javnog poziva za upis i uplatu u slučaju javne ponude, te informacija koje se objavljuju u slučaju da se prospekt ne objavljuje. Sastavni dio

ovog procesa je praćenje pravilnosti toka postupka i utvrđivanje uspješnosti nakon što je emisija okončana.

Emisija bez obaveze objavljivanja prospekta, podrazumijeva:

- a) ponudu koja je upućena samo kvalifikovanim investitorima,
- b) ponudu koja je upućena fizičkim ili pravnim licima u Republici Srpskoj čiji broj ne može biti veći od deset, a koji nisu kvalifikovani investitori, uključujući i konverziju potraživanja u akcije,
- v) ponudu koja je upućena investitorima koji će za upisane hartije od vrijednosti uplatiti iznos od najmanje 100.000 KM po investitoru za svaku pojedinačnu ponudu,
- g) ponudu hartija od vrijednosti čija pojedinačna nominalna vrijednost iznosi najmanje 100.000 KM,
- d) ponudu sa ukupnom vrijednosti za hartije od vrijednosti koja je manja od 200.000 KM, pri čemu se ovaj iznos računa tokom perioda od godinu dana,
- đ) ponudu akcija koje se emituju u zamjenu za već emitovane akcije iste klase ukoliko emisija takvih novih akcija ne podrazumijeva povećanje osnovnog kapitala društva,
- e) hartije od vrijednosti koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene u postupku statusnih promjena društava, pod uslovom da za te hartije od vrijednosti postoji dokument sa podacima koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta, uzimajući u obzir odredbe zakona kojim se uređuje poslovanje privrednih društava,
- ž) akcije koje se nude, dodjeljuju ili će biti dodijeljene bez naknade postojećim akcionarima ili kao dividende isplaćene u vidu akcija iste klase, kao i akcije u vezi sa kojima su dividende isplaćene, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i pravima iz akcija, kao i razlozima i detaljima u vezi sa ponudom,
- z) hartije od vrijednosti koje nudi ili će ponuditi emitent čije su hartije od vrijednosti uključene na berzu, odnosno drugo uređeno javno tržište ili društvo koje je povezano sa emitentom, a koje nudi ili će ponuditi sadašnjim ili bivšim članovima uprave ili zaposlenima, pod uslovom da postoji dokument sa podacima o broju i prirodi hartija od vrijednosti, kao i razlozima i detaljima koji se odnose na ponudu.

Kod ove vrste emisije emitent je obavezan da, u određenom roku (sedam dana od dana donošenja odluke) obavijesti Komisiju o donesenoj odluci o emisiji, koja se pored druge dokumentacije dostavlja u prilogu obavještenja, te podnese zahtjev za upis promjene podataka o kapitalu u registru emitenata. U ovom postupku Komisija cijeni da li su iste donesene na način i po postupku utvrđenom Zakonom i drugim propisima, a svojim aktom potvrđuje izvršenje obaveze emitenta o podnošenju obavještenja za ovakvu emisiju, mijenjajući podatke o kapitalu u registru emitenata.

R. br.	Vrsta emisije	Broj emisija	Ukupan obim emisija (KM)
I	Emisija javnom ponudom	4	61.650.000
II	Emisija bez obaveze izrade prospekta uz obavezu obavještanja Komisije o donesenoj odluci:	15	214.732.481
1.	Ponuda za kvalifikovane investitore	3	37.470.000
2.	Ponuda za investitore koji uplaćuju najmanje 100.000 KM	2	1.200.000
3.	Konverzija obaveza u kapital	2	10.542.168
4.	Statusna promjena – spajanje uz pripajanje	1	50.000
5.	Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital	2	9.650.362

6.	Emisije akcija u postupku smanjenja osnovnog kapitala	5	155.819.951
Ukupno		19	276.382.481

Tabela 5. Zbirni pregled emisija hartija od vrijednosti po vrsti u periodu od 01.01.2014. godine do 31.12.2014. godine

R. br.	Emitenti	Redni broj emisije i vrsta emitovane hartije	Obim emisije (KM)	Uplaćeno (KM)	
JAVNA PONUDA					
1.	Bobar banka a.d. Bijeljina	18 (prioritetne akcije)	8.050.000	4.875.500	
2.	Nova banka a.d. Banja Luka	21 (obveznice)	10.000.000	6.000.000	
3.	Nova banka a.d. Banja Luka	23 (obveznice)	6.000.000	3.600.000	
4.	Nova banka a.d. Banja Luka	24 (obveznice)	37.600.000	37.600.000	
EMISIJA BEZ OBAVEZE OBJAVLJIVANJA PROSPEKTA					
Ponuda za kvalifikovane investitore					
5.	Toplana a.d. Banja Luka	3 (obveznice)	12.000.000	9.000.000	
6.	Sberbank a.d. Banja Luka	9 (obične akcije)	23.470.000	23.470.000	
7.	MF banka a.d. Banja Luka	4 (obične akcije)	2.000.000	2.000.000	
Ponuda za investitore koji uplaćuju najmanje 100.000 KM					
8.	Prvo penzionersko mikro kreditno društvo d.o.o. Banja Luka	1 (obveznice)	800.000	535.700	
9.	Prvo penzionersko mikro kreditno društvo d.o.o. Banja Luka	2 (obveznice)	400.000	400.000	
Konverzija obaveza u kapital					
10.	Fabrika motora specijalne namjene a.d. Pale	2 (obične akcije)	4.783.523		
11.	Semberija a.d. Bijeljina	2 (obične akcije)	5.758.645		
Statusna promjena – spajanje uz pripajanje					
12.	Aerodromi Republike Srpske a.d. Banja Luka	3 (obične akcije)	50.000		
Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital					
13.	Nešković osiguranje a.d. Bijeljina	7 (obične akcije)	1.000.000		
14.	Nova banka a.d. Banja Luka	22 (obične akcije)	8.650.362		
Smanjenje kapitala					
R. br.	Naziv emitenta	Redni broj emisije	Obim emisije	Osnovni kapital prije smanjenja	Iznos smanjenja kapitala
15.	Leotar a.d. Trebinje	4 (obične akcije)	2.776.814	3.211.224	434.410
16.	Mljekara a.d. Aleksandrovac, Laktaši	3 (obične akcije)	12.525.710	13.055.267	529.557
17.	HYPO ALPE-ADRIA-BANK a.d. Banja Luka	14 (obične akcije)	122.859.225	156.940.571	34.081.346
18.	Zadružna trgovina a.d. Mrkonjić Grad	2 (obične akcije)	2.146.902	4.325.449	2.178.547
19.	Wiener osiguranje – Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka	11 (obične akcije)	15.511.300	21.872.500	6.361.200

Tabela 6. Analitički pregled pojedinačnih emisija hartija od vrijednosti po vrsti u prvoj polovini 2014. godine

Ukupna vrijednost prikupljenog dodatnog kapitala u postupcima javne ponude (četiri emisije sa ukupnim prikupljenim sredstvima 52.075.500 KM) i u postupcima emisija zatvorenog tipa (član 60. stav 1. tačke a), b) osim u dijelu koji se odnosi na konverziju obaveza u kapital, v), g) i d)), od kojih su, u konkretnom izvještajnom periodu, obavljene tri emisije za kvalifikovanog investitora (u okviru kojih su prikupljena sredstva iznosila 34.470.000 KM), te dvije emisije za investitore koji uplaćuju najmanje 100.000 KM (u okviru kojih su prikupljena sredstva iznosila 935.700 KM), iznosila je 87.481.200 KM. U toku prethodnog izvještajnog perioda (2013. godine) prikupljena sredstva u postupcima javnih i zatvorenih emisija iznosila su 150.903.848 KM.

U toku izvještajnog perioda tri zahtjeva za registraciju smanjenja kapitala su odbačena, dok je u jednom postupku smanjenja kapitala zahtjev odbijen, kao i jedan zahtjev za konverziju prioritetnih u obične akcije. Takođe, u toku izvještajnog perioda, poništeno je jedno rješenje o odobravanju prospekta u postupku javne ponude.

U vezi sa emisijama hartija od vrijednosti Komisija je usvojila i trideset i dva odgovora na razne upite.

U toku izvještajnog perioda, Komisija je odgovorila na tri tužbe u upravnim sporovima protiv rješenja Komisije u vezi sa postupcima emisije, te na dvije tužbe za naknadu štete u parničnom postupku.

IV IZVJEŠTAVANJE I OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA OD STRANE EMITENATA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI KOJE SU PREDMET JAVNE PRODAJE

Pravilnikom o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne prodaje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 60/12, 111/12, 117/12 i 50/14), detaljno je regulisan način izvršavanja obaveza akcionarskih društava i emitenata čije su hartije od vrijednosti predmet javne ponude.

Zakonske obaveze u pogledu izvještavanja investicione javnosti, kao i druge obaveze koje proističu iz pravne forme otvorenih akcionarskih društava, odvojeno su definisane za emitente sa službenog berzanskog tržišta i za emitente sa slobodnog tržišta.

Emitenti čije su hartije od vrijednosti uvrštene na službeno berzansko tržište, obavezni su da prema članu 284. Zakona, objavljuju:

- a) godišnje (uključujući i konsolidovane), polugodišnje i tromjesečne finansijske izvještaje,
- b) revizorske izvještaje,
- v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta,
- g) poseban izvještaj revizora u skladu sa zahtjevima Komisije,

dok su emitenti čijim se hartijama od vrijednosti trguje na slobodnom tržištu, prema članu 285. Zakona, obavezni da objavljuju:

- a) godišnje finansijske izvještaje,
- b) revizorske izvještaje ako su dužni da vrše reviziju u skladu sa propisima Komisije i
- v) izvještaje o značajnim događajima i radnjama koje utiču na poslovanje emitenta.

S obzirom da Banjalučka berza i Agencija za posredničke i informatičke usluge (APIF), u toku izvještajnog perioda, nisu uspjeli da postignu dogovor o postupanju po članu 285. stav 4. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, kojim je propisano da je: berza i drugo uređeno javno tržište ovlašćeno da finansijske izvještaje iz člana 285. zakona, kao i izvještaje iz stava 1. tog člana preuzima od institucije koja je zakonom određena za prikupljanje i obradu finansijskih izvještaja i dužna su da ih javno objavljuju, prekinuta je dosadašnja praksa, prema kojoj je objavljivanje godišnjih i polugodišnjih izvještaje Banjalučka berza preuzimala uz naknadu od Agencije za posredničke i informatičke usluge, te je iste objavljivala u ime emitenata.

Ovakva situacija je u znatnoj mjeri smanjila broj izvještaja koji se objavljuju posredstvom Banjalučke berze.

Tako, za izvještajni period 2013. godine, Banjalučka berza je preuzela od APIF i objavila 555 finansijskih izvještaja za 2012. godinu, dok je u tekućem izvještajnom periodu

broj objavljenih finansijskih izvještaja 314, odnosno manji je za 43%. Navedena obaveza ostaje na emitentima čiji će troškovi dostavljanja finansijskih izvještaja neminovno porasti, a pored toga, problem je i u tome što će se finansijski izvještaji objavljavati prije nego što je urađena formalna i materijalna kontrola u ovlaštenoj instituciji (APIF), čime se dodatno umanjuje njihova upotrebna vrijednost.

U 2014. godini, Banjalučka berza je samostalno i prema zahtjevima emitenata, objavila 1.652 korporativne novosti, uglavnom saziva za skupštinu akcionara, prijedloga odluka i odluka skupštine akcionara, obavještenja o sticanju akcija, javnih ponuda za preuzimanje, mišljenja o ponudi za preuzimanje i drugih značajnih događaja. Dio tih informacija preuziman je iz dnevnih novina, dok su ostale informacije dobijene od emitenata. Na portalu tržišta kapitala Republike Srpske, u izvještajnom periodu dodata je ukupno 3.021 objava, odnosno u prosjeku dvanaest objava dnevno. U gore navedene objave nisu uključene kursne liste, statistički i drugi izvještaji Banjalučke berze u vezi sa trgovanjem.

U izvještajnom periodu objavljena su 303 revizorska izvještaja, dva mišljenja revizora, jedno mišljenje upravnog i jedno mišljenje nadzornog odbora u vezi sa finansijskim izvještajima, dva mišljenja upravnog odbora i jedno mišljenje odbora za reviziju o finansijskom izvještaju emitenata čije su akcije uvrštene na službeno berzansko tržište i slobodno tržište, 38 nerevidiranih godišnjih finansijskih izvještaja za 2013. godinu za preduzeća na službenom berzanskom tržištu, 314 nerevidiranih finansijskih izvještaja za 2013. godinu preduzeća čije su akcije uvrštene na slobodno tržište, 14 finansijskih izvještaja za 2013. godinu i 154 mjesečnih izvještaja zatvorenih investicionih fondova koji su preuzeti od njihovih depozitara, te tri godišnja finansijska izvještaja za 2013. godinu društva za upravljanje investicionim fondom.

Emitentima je omogućeno da finansijske, revizorske i izvještaje o značajnim događajima dostavljaju elektronskim sredstvima komunikacije, a koje Banjalučka berza besplatno objavljuje u okviru informacionog portala institucija tržišta kapitala (Komisije za hartije od vrijednosti, Banjalučke berze i Centralnog registra hartija od vrijednosti).

Veći dio preostalih obaveza za emitenta, realizuju i same institucije tržišta kapitala u ime emitenata, pa se većina navedenih izvještaja i podataka u tim izvještajima preuzimaju iz registra emitenata hartija od vrijednosti koji vodi Komisija (opšti podaci o emitentima, podaci o upravi i odborima, podaci o povezanim pravnim licima i podaci o emisiji hartija od vrijednosti, različite vrste rješenja itd.) i Centralnog registra hartija od vrijednosti (podaci o vlasnicima i vlasničkoj strukturi). Na ovaj način, tržištu je omogućena veća efikasnost pri disperziji informacija, koje su jednostavno i besplatno dostupne svim zainteresovanim stranama, praktično bez troškova za emitente.

Dio navedenih informacija, koje su predmet javne objave, poput onih iz finansijskih izvještaja i prometu emitovanih hartija na Banjalučkoj berzi su raspoložive i na engleskom jeziku.

Iako se može konstatovati da informacioni portal tržišta kapitala u Republici Srpskoj raspolaze sa znatnim brojem relevantnih informacija o emitentima i dalje postoji potreba da privredni subjekti koji su na tržište kapitala dospjeli posredstvom privatizacionih procesa ostvare veći kredibilitet sa stanovišta poštovanja standarda pri upravljanju akcionarskim društvima. Naime, legitimitet njihovog pojavljivanja na tržištu hartija od vrijednosti sa zahtjevom za prikupljanje novčanih sredstava prodajom hartija od vrijednosti veoma je podložan mogućnostima investitora da dobiju relevantne informacije ali i efikasnu zaštitu sopstvenih interesa.

Zbog neizvršavanja zakonskih obaveza u pogledu izvještavanja investicione javnosti, Komisija je u prethodnom periodu podnijela jednu prekršajnu prijavu (osam prekršajnih prijava u prethodnoj, 2013. godini) zbog neobjavljivanja finansijskih i revizorskih izvještaja,

te izvještaja o značajnim događajima i radnjama koje mogu da utiču na cijenu hartija od vrijednosti. Više o tome će biti dato u nastavku ovog izvještaja.

V PREUZIMANJE AKCIONARSKIH DRUŠTAVA

Postupak preuzimanja otvorenih akcionarskih društava obavlja se u skladu sa Zakonom o preuzimanju akcionarskih društava („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 65/08, 92/09 i 59/13), čije odredbe omogućavaju manjinskim, ali i drugim akcionarima da, u postupku preuzimanja društva po unaprijed utvrđenim uslovima prodaju akcije emitentata u kojima nemaju znatnijeg uticaja na upravljanje ili drugih interesa. Važnost ovog zakona na nelikvidnim tržištima, poput našeg, ima poseban značaj, s obzirom da je broj zainteresovanih investitora za pojedinačne emitente relativno mali.

Otvorena akcionarska društva (uz jedan izuzetak) su sadašnji pravni status stekla u procesu privatizacije. Relativno velika disperzija vlasništva, uzrokovana masovnom vaučerskom privatizacijom, čak i u malim preduzećima (posmatrano iz aspekta veličine kapitala) uzrokovala je veći broj preuzimanja u ranijim izvještajnim periodima. Ipak, u posljednje dvije godine primjetan je očekivani trend smanjenja ovih postupaka. Tako, u toku 2013. godine postupak preuzimanja je okončan u dvadeset i sedam slučajeva (znatno manje u odnosu na prethodnu 2012. godinu, kada je okončan četrdeset i jedan postupak preuzimanje), a u toku ovog izvještajnog perioda postupak preuzimanja je okončan u jedanaest slučajeva.

R. br.	Akcionarsko društvo (emitent)	Osnovni kapital emitenta (KM)	Ponudilac i lice/lica koja s ponudiocem zajednički djeluju	Cijena u postupku preuzimanja (KM)	Procenat akcija s pravom glasa u vlasništvu ponudioca	
					prije preuzimanja	nakon preuzimanja
Ponudilac stekao preko 75% vlasništva emitenta						
11.	KP Toplana a.d. Gradiška	2.133.498	Opština Gradiška	0,01 KM	75,0003%	80,0003%
12.	Unicep trade a.d. Banja Luka	988.954	Max Nova d.o.o. Banja Luka	0,257 KM	77,8357%	77,8357%
13.	Krajina borac a.d. Banja Luka (III)	53.371	Zoran Milaković	6,01 KM	93,7157%	99,2955%
14.	Čajavec a.d. Banja Luka (II)	298.243	Radovan Klincov	2,53 KM	85,5960%	95,5644%
55.	Herc gradnja a.d. Bileća	357.916	Market 99 d.o.o. Trebinje	2,34 KM	98,0523%	98,4949%
66.	Čajavec – servis i promet a.d. Banja Luka	1.945.000	Dragan Bojić	0,45 KM	64,4241%	97,1442%
77.	GP Jedinstvo a.d. Gradiška	2.892.224	Integral inženjering a.d. Laktaši	1,2947 KM	90,7778%	92,3314%
Ponudilac stekao manje od 75 % vlasništva emitenta						
11.	Sanatron a.d. Novi Grad	1.094.635	Milan Tomičić	0,01 KM	52,2598%	52,8683%
12.	FOP a.d. Lopare	5.792.886	IGMIN-MM d.o.o. Modriča	0,09 KM	59,6709%	70,5228%
Ponudilac i lica koja zajednički djeluju s ponudiocem stekli više od 75 % vlasništva emitenta						
1.	Banjalučka pivara a.d. Banja Luka	20.775.188	Altima Global Special Situations Fund LTD	1,00 KM	88,4707%	89,8136%

R. br.	Akcionarsko društvo (emitent)	Osnovni kapital emitenta (KM)	Ponudio i lice/lica koja s ponudiocem zajednički djeluju	Cijena u postupku preuzimanja (KM)	Procenat akcija s pravom glasa u vlasništvu ponudioca	
					prije preuzimanja	nakon preuzimanja
			Altima UK Value Investments Limited		0%	0%
2.	Bonel a.d. Banja Luka	6.347.534	Dragan Milanović	0,30 KM	21,6206%	22,3088%
			Draženko Gloginjić		17,7493%	18,4375%
			Lazo Bajić		24,6301%	25,3183%
			Željko Čubić		21,6510%	22,3392%
			Mladen Milanović		0%	0%

Tabela 7. Pregled završenih postupaka preuzimanja akcionarskih društava u 2014. godini³

Podaci za ukupan broj preuzimanja po rezultatima postupaka nisu relevantni, s obzirom da je postupak za pojedina akcionarska društva proveden dva, tri ili čak četiri puta. Bez obzira na različitost ključnih motiva za sticanje većinskog učešća u vlasničkoj strukturi, nema dokaza da je koncentracija vlasništva doprinijela i prijeko potrebnom finansijskom restrukturiranju i efikasnijem upravljanju preduzećima, već je naprotiv osnovna djelatnost ugašena a nekretnine i oprema promijenile prvobitnu namjenu.

U izvještajnom periodu Komisija je u dva slučaja utvrdila obavezu objavljivanja javne ponude za preuzimanje, s obzirom da su lica za koja je obaveza nastala izbjegavala da to urade u skladu sa Zakonom o preuzimanju.

Komisija je u toku izvještajnog perioda usvojila trinaest odgovora na upite i zahtjeve za davanje mišljenja u vezi sa procedurom preuzimanja, te jedan odgovor na tužbu u upravnom sporu pokrenutom protiv akta Komisije kojim je konstatovana obaveza objavljivanja ponude za preuzimanje.

VI PROMJENA OBLIKA AKCIONARSKOG DRUŠTVA I PROMJENA PRAVNE FORME

Zakonom o privrednim društvima uređena je mogućnost promjene oblika akcionarskog društva (odredbom člana 189.), kao i mogućnost promjene pravne forme akcionarskog društva (odredbe članova 421. – 425.). Na osnovu ovlašćenja iz člana 189. i člana 421. tog zakona, Komisija je dodatno uredila ovu oblast donošenjem Pravilnika o uslovima i postupku pretvaranja zatvorenog akcionarskog društva u otvoreno, odnosno otvorenog akcionarskog društva u zatvoreno i promjeni pravne forme akcionarskog društva („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/10, 60/12 i 117/12).

U toku izvještajnog perioda, Komisija je u dvanaest slučajeva upisala promjenu pravne forme akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću, te u dva slučaja promjenu forme akcionarskog društva (otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo) čime je nastavljen očekivani trend zatvaranja akcionarskih društava i njihovo delistiranje sa Banjalučke berze.

U periodu važenja aktuelnog Zakona o privrednim društvima, od kada je čitav proces i započeo, pravnu formu otvorenog akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću promijenilo je ukupno 52 društva, dok je pet društava promijenilo oblik organizovanja – iz otvorenog u zatvoreno akcionarsko društvo.

³ Okončanih ponuda u kojima se desilo da su ponudio i lica koja njim zajednički djeluju a stekli su manje od 75 % vlasništva emitenta nije bilo.

Godine	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Promjene oblika akcionarskog društva - iz otvorenog u zatvoreno	0	0	3	0	2
Promjene pravne forme – iz akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću	1	3	11	25	12

Tabela 8. Broj postupaka promjene oblika akcionarskog društva i promjena pravne forme iz akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću

Uređivanjem ove oblasti, aktuelnim Zakonom o privrednim društvima stvoreni su preduslovi za otvorena akcionarska društva koja nemaju interes, niti uslove za ovakvu pravnu formu, da mogu da promijene pravnu formu, te da se delistiraju sa Banjalučke berze.

VII IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI UČESNICIMA NA TRŽIŠTU

Poslovi koje Komisija obavlja u dijelu izdavanja dozvola i saglasnosti učesnicima na tržištu mogu se grupisati u tri cjeline i to:

1. operativne aktivnosti,
2. edukativne aktivnosti i
3. registracioni poslovi.

Operativne aktivnosti Komisije u dijelu izdavanja dozvola i saglasnosti odnose se na prijem i obradu zahtjeva podnesenih u skladu sa odredbama Zakona o investicionim fondovima i Zakona o tržištu hartija od vrijednosti.

1. Dozvole i saglasnosti u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima

Zakonom o investicionim fondovima Komisiji za hartije od vrijednosti data su ovlašćenja za izdavanje sljedećih dozvola:

- Društvima za upravljanje investicionim fondovima za obavljanje djelatnosti vezanih uz upravljanje investicionim fondovima (član 28. Zakona);
- Društvima za upravljanje dozvolu za osnivanje i upravljanje investicionim fondovima i to:
 - zatvorenim investicionim fondom sa javnom ponudom (član 60. Zakona),
 - zatvorenim investicionim fondom sa javnom ponudom za ulaganje u nekretnine (član 80. Zakona),
 - otvorenim investicionim fondom sa javnom ponudom (član 87. Zakona) i
 - otvorenim investicionim fondom sa privatnom ponudom (član 123. Zakona);
- Društvima za upravljanje investicionim fondovima rizičnog kapitala za obavljanje djelatnosti vezanih uz osnivanje i upravljanje investicionim fondovima rizičnog kapitala sa privatnom ponudom (član 195. Zakona);
- Investicionim fondovima za promjenu banke depozitara (član 56. Zakona).

Pored nabrojanih dozvola, Komisija je ovlašćena da donosi rješenja kojima se daje:

1. Saglasnost na prospekt i statut investicionog fonda i sve njihove izmjene i dopune (član 105., 142., i 217. Zakona);
2. Saglasnost na pravilnik kojim se uređuje sukob interesa društva za upravljanje investicionim fondovima kojima upravlja (član 30. Zakona);
3. Saglasnost na imenovanje članova uprave društva za upravljanje (član 2. Pravilnika o uslovima za obavljanje poslova članova uprave društva za upravljanje investicionim fondovima);

4. Saglasnost na prenos poslova iz člana 23. Zakona na treća lica radi povećanja efikasnosti obavljanja poslova za čiji se prenos daje saglasnost (član 24. Zakona);
5. Odobrenje svih promotivnih informacija o investicionim fondovima i društvima koja njima upravljaju, a posebno koje se odnose na vlasničke udjele, finansijsko poslovanje i prava vlasnika udjela investicionog fonda (član 115. Zakona);
6. Saglasnost na pripajanje dva otvorena investiciona fonda,

U 2014. godini u Republici Srpskoj na tržištu kapitala poslovalo je 16 investicionih fondova, od kojih 13 zatvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom i dva otvorena investiciona fonda sa javnom ponudom. Fondovima je u istom periodu upravljalo 12 registrovanih društava za upravljanje.

Naziv fonda	Datum izdavanja dozvole
Naziv društva: DUIF "EUROINVESTMENT" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "EUROINVESTMENT FOND" a.d. Banja Luka	27.8.2007.
Naziv društva: DUIF "ZEPTER INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "ZEPTER FOND" a.d. Banja Luka	25.5.2007.
Naziv društva: DUIF "AKTIVA INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "AKTIVA INVEST FOND" a.d. Banja Luka	25.7.2007.
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "VB FOND" a.d. Banja Luka	3.7.2007.
Naziv društva: DUIF "VIB" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond "VAUČERSKO INVESTICIONI BIZNIS FOND" a.d. Banja Luka	11.9.2007.
Naziv društva: DUIF "INVEST NOVA" a.d. Bijeljina	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "INVEST NOVA FOND" a.d. Bijeljina	15.6.2007.
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "UNIOINVEST FOND" a.d. Bijeljina	28.9.2007.
Naziv društva: DUIF "Jahorina Konseko Progres " a.d. Pale	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "JAHORINA KONSEKO INVEST" a.d. Pale	21.12.2007.
Naziv društva: DUIF "MIKROFIN INVEST" d.o.o. Banja Luka	
Otvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "MIKROFIN PLUS"	23.9.2008.
Naziv društva: DUIF "BLB MENADŽMENT INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "BLB-PROFIT" a.d. Banja Luka	25.5.2007.
Naziv društva: DUIF "BORS INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "BORS INVEST FOND" a.d. Banja Luka	3.7.2007.
Naziv društva: DUIF "KRISTAL INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "KRISTAL INVEST FOND" a.d. Banja Luka	13.7.2007.
Otvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "KRISTAL KAPITAL"	11.12.2007.
Naziv društva: DUIF "POLARA INVEST" a.d. Banja Luka	
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "POLARA INVEST FOND" a.d. Banja Luka	3.7.2007.
Naziv društva: DUIF "PRIVREDNIK" a.d. Banja Luka	

Naziv fonda	Datum izdavanja dozvole
Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom "PRIVREDNIK INVEST" a.d. Banja Luka	15.6.2007.

Tabela 9. Pregled društava za upravljanje i investicionih fondova

U izveštajnom periodu Komisija je, nakon sprovedenog postupka nadzora, Društvu za upravljanje investicionim fondovima „BALKAN INVESTMENT MANAGEMENT“ a.d. Banja Luka trajno je oduzeta dozvola za poslovanje.

U Republici Srpskoj i dalje dominiraju zatvoreni u odnosu na otvorene investicione fondove, što je posljedica transformacije privatizacionih investicionih fondova u zatvorene investicione fondove tokom 2007. godine.

Vrsta predmeta	Broj predmeta
Saglasnost na izmjene prospekta i statuta fonda	4
Saglasnost na imenovanje direktora i članova upravnog odbora društva	10
Ostala rješenja i zaključci u skladu sa Zakonom o IF	8

Tabela 10. Pregled obrađenih predmeta u 2014. godini u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima

2. Dozvole i saglasnosti u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti

U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti Komisija za hartije od vrijednosti je nadležna da daje sljedeće dozvole:

- Berzanskim posrednicima izdaje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti i to (član 62. Zakona):
 - brokerske poslove,
 - dilerske poslove,
 - poslove podrške tržištu (eng. market making),
 - poslove upravljanja portfeljom,
 - poslove agenta emisije,
 - poslove preuzimanja emisije (eng. Underwriting),
 - poslove investicionog savjetovanja,
 - kastodi poslove;
- Bankama izdaje dozvolu za obavljanje kastodi poslova, kao što su vođenje računa hartija od vrijednosti za račun clijenata, postupanja po nalogu clijenata i druge poslove u skladu sa Zakonom (član 128. Zakona);
- Berzi i drugom uređenom javnom tržištu izdaje dozvolu za poslovanje (član 143. Zakona);
- Centralnom registru hartija od vrijednosti izdaje dozvolu za obavljanje poslova propisanih u članu 189. Zakona (član 196. Zakona);
- Fizičkim licima izdaje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera (član 93. Zakona).

Pored navedenih dozvola, Komisija za hartije od vrijednosti je ovlašćena da donosi i sljedeća rješenja kojima se:

1. Daje saglasnost na opšta akta i izmjene i dopune opštih akata berzanskih posrednika, Banjalučke berze hartija od vrijednosti, Centralnog registra hartija od vrijednosti i kastodi banaka;
2. Odobrava promotivni materijal berzanskih posrednika;
3. Daje saglasnost na imenovanje organa berzanskih posrednika, Banjalučke berze hartija od vrijednosti, Centralnog registra hartija od vrijednosti i kastodi banaka;
4. Izdaje uvjerenje o položenom ispitu za sticanje zvanja brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera

R. br.	Naziv berzanskog posrednika	Poslovi obuhvaćeni dozvolom	Datum izdavanja dozvole	Važenje dozvole
1.	Monet Broker a.d. Banja Luka	Brokerski i dilerski poslovi	18.1.2007.	18.1.2016.
		Poslovi agenta emisije	18.10.2011.	18.10.2017.
		Poslovi investicionog savjetovanja	30.12.2009.	30.12.2015.
2.	Zepter Broker a.d. Banja Luka	Brokerski i dilerski poslovi	31.03.2011.	31.03.2017
3.	Eurobroker a.d. Banja Luka	Brokerski poslovi	24.04.2011.	24.4.2017.
		Dilerski poslovi i poslovi agenta emisije	25.07.2010.	25.07.2016.
4.	Hypo Alpe Adria bank a.d. Banja Luka, Poddjel za poslovanje sa hartijama od vrijednosti Hypo Broker	Brokerski, dilerski poslovi , poslovi podrške tržištu, poslovi preuzimanja emisije, poslovi agenta emisije,	24.4.2009.	24.4.2015.
5.	Advantis Broker a.d. Banja Luka	Brokerski, dilerski poslovi, poslovi upravljanja portfeljom, poslovi preuzimanja emisije, poslovi agenta emisije, poslovi podrške tržištu	5.3.2010.	5.3.2016.
		Poslovi investicionog savjetovanja	19.1.2009.	19.1.2015.
6.	Unicredit Bank a.d. Banja Luka, Unicredit Broker	Brokerski, dilerski poslovi	28.4.2010	28.4.2016
7.	"Nova banka" a.d. Banja Luka, Filijala za poslove sa hartijama od vrijednosti Nova Broker	Brokerski i dilerski poslovi	19.4.2011	19.4.2017.
8.	Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	Brokerski poslovi	2.2.2010.	2.2.2016.

Tabela 11. Pregled berzanskih posrednika koji su imali dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti na dan 31.12.2014. godine

U decembru 2014. godine berzanskom posredniku "Bobar Banka" a.d. Bijeljina, Odjeljenje za poslovanje sa hartijama od vrijednosti Bobar Broker, privremeno je oduzeta dozvola za poslovanje sa hartijama od vrijednosti, nakon što je Agencija za bankarstvo Republike Srpske imenovala privremenu upravu u Bobar banci a.d. Bijeljina. Nakon što je pokrenut postupak likvidacije banke, rješenjem Komisije početkom februara 2015. godine prestala je da važi dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti.

Naziv kastodi banke	Datum izdavanja	Važenje dozvole
"Raiffeisen Bank d.d. BiH	05.01.2010.	05.01.2016.
"Nova banka" a.d. Banja Luka	30.03.2010.	04.04.2016.

"UniCredit Bank" d.d. Mostar	29.04.2010.	24.04.2016.
"UniCredit Bank" a.d. Banja Luka	20.05.2009.	20.05.2015.
„Sparkasse Bank“ dd Sarajevo-Tim za skrbničke poslove	27.02.2012.	27.02.2015.

Tabela 12. Pregled kastodi banaka koje su imale dozvolu za obavljanje poslova na dan 31.12.2014. godine

Dozvola za obavljanje kastodi poslova Balkan investment bank a.d. Banja Luka prestala je da važi nakon što je uprava banke (Banka Srpske a.d. Banja Luka) donijela odluku o ukidanju odjela za obavljanje kastodi poslova.

Od navedenih kastodi banaka, UniCredit Bank a.d. Banja Luka obavlja poslove depozitara investicionih fondova, a pored nje ove poslove obavlja i Centralni registar hartija od vrijednosti, u skladu sa odredbama Zakona o investicionim fondovima.

Vrsta predmeta	Broj dozvola
Dozvole berzanskom posredniku za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti (davanje, oduzimanje i produženje)	7
Davanje saglasnosti za imenovanje direktora berzanskog posrednika	2
Davanje saglasnosti na akta berzanskog posrednika	2
Davanje dozvole za obavljanje kastodi poslova (davanje, oduzimanje i produženje)	3
Davanje saglasnosti za imenovanje rukovodioca dijela banke koji se bavi kastodi poslovima	3
Davanje saglasnosti na akta kastodi banaka	1
Davanje dozvole i produženja dozvola za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u svojstvu investicionog menadžera, brokera ili investicionog savjetnika	29
Priznavanje zvanja investicionog menadžera, brokera ili investicionog savjetnika	
Oduzimanje dozvole fizičkim licima za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti zbog neispunjenja uslova iz dozvole (prestanka radnog odnosa u berzanskom posredniku)	5
Zaključak kojim se nalaže dostavljanje dokaza o izmirenju obaveza prema klijentima nakon prestanka rada berzanskog posrednika ili kastodi banke	2
Davanje saglasnosti na akta Centralnog registra	1
Davanje saglasnosti na akta Banjaliučke berze	1
Saglasnost na imenovanje članova upravnog i nadzornog odbora Banjalučke berze	6
Ostali obrađeni predmeti (odgovori na upite, ostali zaključci)	8

Tabela 13. Pregled obrađenih predmeta u skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti

3. Ispiti za sticanje zvanja

U skladu sa članom 93. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku sticanja zvanja i dobijanja dozvole za obavljanje poslova brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera ("Službeni glasnik RS", broj: 119/06 i 17/08) Komisija za hartije od vrijednosti organizuje i provodi pripreme i organizuje polaganje stručnih ispita za sticanje zvanja brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera.

Ispiti se polažu u skladu sa Programom za polaganje stručnih ispita.

Ispit za sticanje zvanja brokera polaže se iz sljedećih oblasti:

- regulacija i infrastruktura finansijskog tržišta,
- regulatorni i nadzorni organi,
- učesnici na finansijskom tržištu i njihova zaštita,
- finansijski instrumenti i procesi, kao i
- finansijska analiza

Ispit za sticanje zvanja investicioni savjetnik polaže se iz sljedećih oblasti:

- ekonomska analiza,
- pravo i etika,

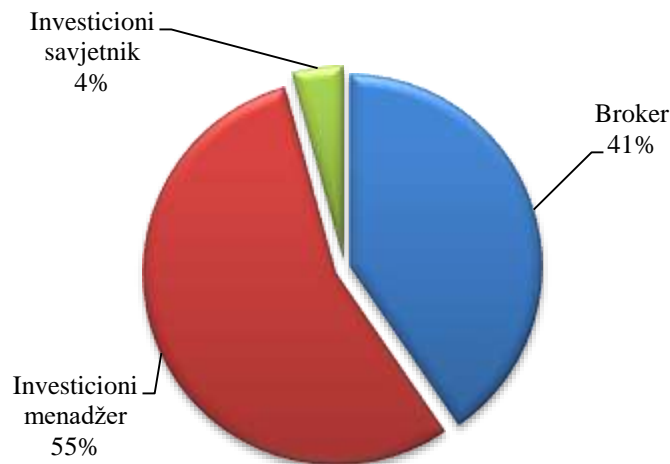
- analiza finansijskih instrumenata, kao i
- investicione strategije i portfolio menadžment

Ispit za sticanje zvanja investicioni menadžer polaže se iz sljedećih oblasti:

- ekonomska analiza,
- pravo i etika,
- analiza finansijskih instrumenata,
- investicione strategije i portfolio menadžment,
- analiza finansijskih izvještaja, kao i
- korporativne finansije

U skladu sa Odlukom o utvrđivanju ispitnih rokova u 2014. godini, ispitni rokovi za polaganje ispita za sticanje zvanja investicionog menadžera, investicionog savjetnika i brokera su organizovani jednom mjesečno. Ispiti su održavani u skladu sa pristiglim prijavama za određeni ispitni rok.

U izvještajnoj godini održano je šest ispita kojima je pristupilo ukupno osam kandidata, od čega su tri kandidata položila ispit za sticanje zvanja investicioni menadžer i tri kandidata položila ispit za sticanje zvanja broker.

Slika 2. Učešće pojedinih zvanja u ukupnom broju važećih dozvola izdatih fizičkim licima za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti

Na dan 31.12.2014. godine dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, investicionog savjetnika i investicionog menadžera imala su ukupno 47 lica. Od toga 19 lica ima dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti u zvanju brokera, 2 lica u zvanju investicionog savjetnika i 26 lica u zvanju investicionog menadžera.

VIII RAZVOJ I MEĐUNARODNA SARADNJA

U 2014. godini najveći dio aktivnosti Komisije u oblasti razvoja i međunarodne saradnje bile su posvećene:

- praćenju regulative i prakse u djelokrugu rada Komisije,
- praćenju regulative i prakse drugih oblasti koje su direktno ili indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti i/ili aktivnostima Komisije,
- analiziranju i predlaganju rješenja i prijedloga za izmjenu/dopunu postojeće regulative ili prijedloga novih opštih akata Komisije,
- analizi učesnika i (novih) finansijskih instrumenata na tržištu hartija od vrijednosti,

- saradnji sa Međunarodnom organizacijom Komisija za hartije od vrijednosti (eng. International Organization of Securities Commissions – IOSCO),
- saradnji sa drugim regulatorima tržišta hartija od vrijednosti – članicama IOSCO-a i saradnji sa potpisnicima IOSCO Međunarodnog memoranduma o razumijevanju (eng. IOSCO Multilateral Memorandum of Understanding – IOSCO MMoU),
- saradnji sa institucijama i organima u zemlji i inostranstvu
- aktivnostima na harmonizaciji sa propisima Evropske unije i usaglašavanju propisa unutar Bosne i Hercegovine i
- edukaciji učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Aktivnosti Komisije u dijelu razvoja i međunarodne saradnje mogu se grupisati u tri cjeline: 1) normativne aktivnosti, 2) saradnja sa institucijama i organima u zemlji i inostranstvu i 3) promocija i edukacija..

1. Normativne aktivnosti

Pod normativnim aktivnostima Komisije podrazumijeva se izrada nacrtu i prijedloga regulative, u direktnoj ili indirektnoj nadležnosti Komisije, kao što su: zakoni, pravilnici iz nadležnosti Komisije, interni akti Komisije, opšti akti i pravila poslovanja učesnika na tržištu i dr. Glavna aktivnost Komisije na polju normativnih aktivnosti ogledala se u pripremi prijedloga novih opštih akata, kao i pripremi prijedloga izmjena i/ili dopuna već donijetih podzakonskih akata iz nadležnosti Komisije.

R. br.	Objava teksta	Datum i broj Službenog Glasnika
1.	Pravilnik o dopuni Pravilnika o trgovanju hartijama od vrijednosti	19.02.2014. god. Broj 10/14
2.	Pravilnik o izmjeni Pravilnika o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitenata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude.	12.06.2014. god. Broj 50/14
3.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o trgovanju hartijama od vrijednosti.	21.10.2014. god. Broj 93/14
4.	Pravilnik o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti.	06.11.2014. god. Broj 98/14

Tabela 14. Propisi koje je Komisija donijela u 2014. godini

Komisija je, putem svojih predstavnika u radnoj grupi za izradu radne verzije Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o investicionim fondovima bila aktivno uključena u kreiranju predloženih zakonskih rješenja. Pored toga, predstavnici Komisije učestvovali su u javnoj raspravi na predloženi Nacrt Zakona. Nakon toga, Komisija je učestvovala i u izradi radne verzije Prijedloga zakona.

2. Razvoj informacionog sistema

U toku 2014. godine, Komisija je nastavila rad na izgradnji svog informacionog sistema, kroz čitav opseg projekata unapređenja hardvera, razvoja softvera, konsolidacije sistema i informacionih resursa.

Glavna aktivnost u 2014. godini bila je zamjena i unapređenje kompletne serverske infrastrukture. Nakon uočene potrebe za obnavljanjem resursa server sale, pristupilo se nabavci novih servera i mrežne opreme u server sali. Ukupan broj fizičkih serverskih mašina je smanjen sa 7 na 2, upotrebom virtualizacije. Sa tim su postignute mnogostrukе uštede na polju zauzeća fizičkog prostora, potrošnje energije kao i troškova za hlađenje sale. Stari serveri su zamijenjeni sa brendiranim novim serverima, koji pored kvalitetnije izrade takođe

posjeduju sve odlike serverskih mašina, kao što su redundantna napajanja i brzi SAS diskovi koji podižu nivo sigurnosti na mnogo viši nivo.

Nakon virtualizacije nekih mašina, kompletan softver je migriran na nove servere, nakon čega je započeo testni period rada novog sistema, koji je trajao dva mjeseca, gdje su performanse novog sistema mjerene u odnosu na stari u paralelnom načinu rada. Dobijeni podaci su pokazali rasterećenje procesora i memorije za 70%, kao i manju potrošnju električne energije za 60%.

Pored servera, zamijenjene su i neke zastarjele radne stanice članova i zaposlenih u Komisiji.

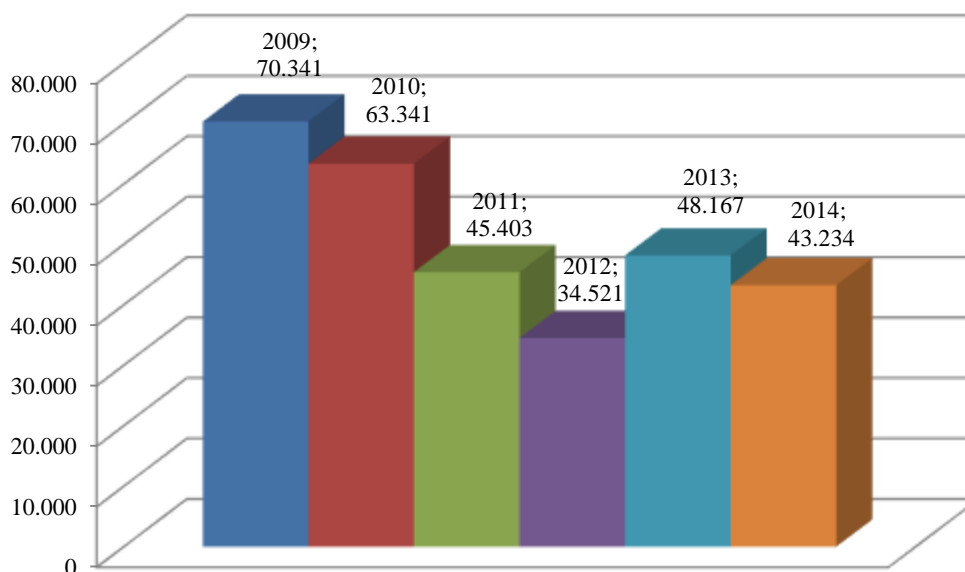
Druga bitna aktivnost u 2014. godini je bila nadogradnja Sistema za elektronsko vođenje protokola. Sistem, koji se pokazao kao okosnica kompletnog informacionog sistema Komisije i kao osnovni sistem za upravljanje svim dokumentima koji prolaze kroz Komisiju, zahtijevao je konstantne dorade, unapređenja i uvođenje novih opcija za korisnike. Još je bolje ostvarena veza sa ostalim registrima Komisije a u planu je povezivanje i sa Registrom Prekršajnih postupaka.

Sistem za vođenje predmeta kao dio Sistema za elektronsko vođenje protokola u Komisiji unapređen je sa novim dijelom za prikazivanje statistike za rukovodioce Komisije da mogu efikasno i brzo da dobiju informacije o statistici izvršenja obaveza po sektorima, po saradnicima, potrošenom vremenu itd., radi unapređenja procesa rada u Komisiji.

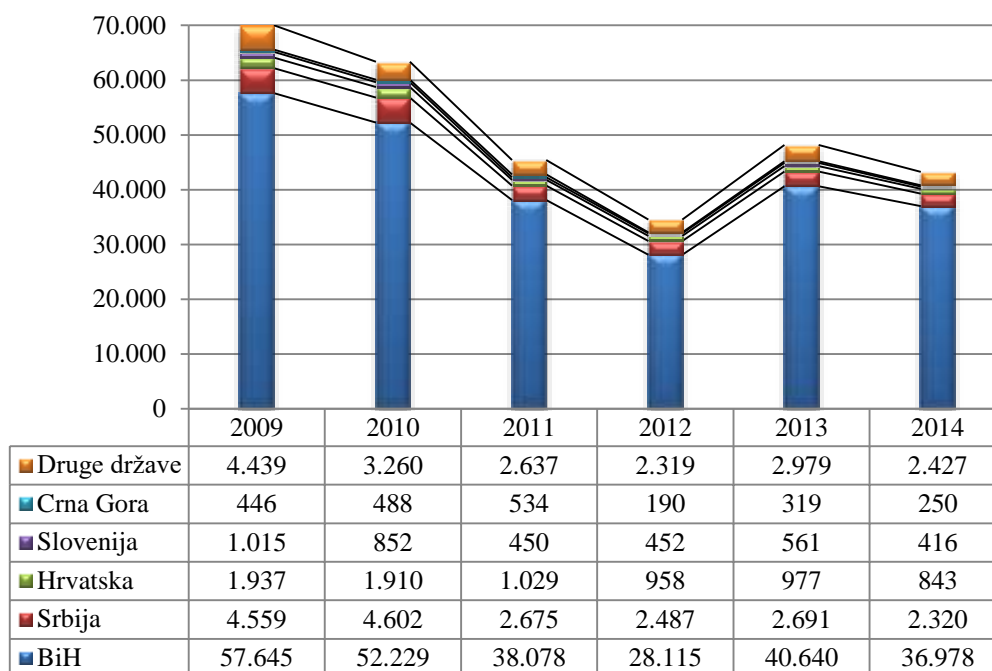
Preko Sistema za elektronsko prikupljanje informacija (EPI 2.0), primljeno je 6045 izvještaja od ovlaštenih učesnika na tržištu, te je odgovoreno na 24 pitanja korisnika preko EPI HelpDesk sistema.

Komisija je u 2014. godini obavljala sledeće poslove na kontinuiranom osnovu:

- unapređenje WEB sajta Komisije,
- redovno održavanje i nadogradnja registara Komisije,
- unapređenje Sistema za elektronsko prikupljanje informacija (EPI 2.0),
- redovno održavanje i nadogradnja server sale i radnih stanica i
- ostali poslovi vezano za Informacioni sistem.

Slika 3. Broj posjetilaca WEB stranice Komisije od 2009. do 2014. godine

Slika 4. Lokacije (države) iz kojih su pristupali posjetioci WEB sajta Komisije u periodu od 2009. do 2014. godine

3. Saradnja

Saradnja obuhvata raznovrsne oblike poslovnih kontakata i razmjene informacija sa domaćim, stranim i međunarodnim institucijama, organizacijama, organima vlasti, kao i udruženjima i obrazovnim ustanovama. U prvom redu to je saradnja sa regulatornim organima Republike Srpske (npr. Agencija za bankarstvo, Agencija za osiguranje i sl.), sa organima Vlade Republike Srpske, sa sudovima i tužilaštvima Republike Srpske, sa obrazovnim institucijama, strukovnim udruženjima i sl., ali i saradnja sa institucijama Federacije BiH, zajedničkim organima Bosne i Hercegovine, regulatornim tijelima drugih država, kao i saradnja sa međunarodnim institucijama i asocijacijama.

U toku 2014. godine nastavljena je saradnja sa Međunarodnom organizacijom komisija za hartije od vrijednosti (International Organization of Securities Commissions - IOSCO), kao i sa drugim regulatornim tijelima finansijskog tržišta, koje su članice IOSCO-a kroz različite forme i projekte koji su detaljnije opisani u dijelu Međunarodna saradnja. Saradnja sa organima Vlade Republike Srpske odnosi se na redovne kontakte sa Ministarstvom finansija i Ministarstvom za ekonomske odnose i regionalnu saradnju na usaglašavanju propisa iz oblasti tržišta kapitala sa pravom Evropske unije.

3.1. Međunarodna saradnja

Komisija je članica IOSCO od 2001. godine, a od 05.10.2009. godine i potpisnica Međunarodnog memoranduma o razumijevanju IOSCO MMoU u vezi konsultacija, saradnje i razmjene informacija.

Potpisivanjem IOSCO MMoU članice IOSCO, regulatorna tijela tržišta kapitala zemalja u svijetu, izražavaju jasne namjere da međusobno sarađuju i razmjenjuju informacije sa ciljem da osiguraju provođenje i primjenu zakona i propisa iz nadležnosti regulatora. IOSCO MMoU obezbjeđuje mehanizam putem kojeg regulatori tržišta kapitala mogu sigurno i pouzdano da razmjenjuju veoma važne informacije i dokumentaciju vezanu za istrage o vlasništvu nad

hartijama od vrijednosti, transakcijama sa hartijama od vrijednosti i derivatima, prenosu hartija od vrijednosti i novčanim transakcijama vezanim za trgovanje i prenos hartija od vrijednosti, te da otkriju i informišu relevantne regulatore o eventualnim nepravilnostima i nezaklonostima na tržištu kapitala, kako bi se iste pravovremeno mogle procesirati.

U skladu sa IOSCO MMoU Komisija se u toku 2014. godine dva puta obratila regulatoru Republike Slovenije sa zahtjevom za dostavljanje informacija o trgovanju investitora iz Republike Srpske na tržištu kapitala Republike Slovenije.

Kroz saradnju sa IOSCO, Komisija je redovno informisana o aktivnostima članica IOSCO, na razvoju, implementaciji i promociji međunarodno priznatih standarda u izradi regulative, nadzoru i provođenju zakona i propisa, aktivnostima na zaštiti investitora i promociji povjerenja investitora u integritet tržišta kapitala, te razmjeni informacija na globalnom i regionalnom nivou.

Konsultacije putem elektronske pošte predstavljaju jedan od vidova saradnje, koje koriste uglavnom regulatori manje razvijenih tržišta kapitala/hartija od vrijednosti. Ovaj vid komunikacije omogućen je isključivo članicama IOSCO. Pitanja, upitnici, izvještaji, zahtjevi (za mišljenjima, tumačenjima, pojašnjenjem domaće regulative) itd. se dostavljaju IOSCO, koji ih prosljeđuje ostalim članicama. Regulatori tržišta, šalju odgovore na isti način. Brojni odgovori na upitnike, pitanja, zahtjeve itd. nikada ne izostaju, a daju se na dobrovoljnoj osnovi. Ovo je, sa jedne strane, još jedan način sticanja uvida u stepen razvijenosti pojedinih tržišta i njihovu tekuću problematiku, a s druge strane, mogućnost uvida u prijedloge i načine za rješavanja problema različitih finansijskih tržišta. Takođe predstavlja i dobar izvor informacija za pokretanje različitih inicijativa od strane IOSCO i njegovih radnih tijela.

Regulatori finansijskih tržišta iz cijelog svijeta intenzivno razmjenjuju informacije - upozorenja investitorima o neovlaštenim licima na tržištima kapitala i uslugama koje pružaju. Broj informacija o kršenju zakona i propisa od strane neovlaštenih lica na različitim tržištima rastao je svakim danom. Regulatori finansijskih tržišta su obavještavali ostale regulatore finansijskih tržišta i srodne institucije putem web stranice IOSCO, koji je prosljeđivao informacije, elektronskom poštom, članicama IOSCO, a na svojim web stranicama objavljivali su liste neovlaštenih pravnih i fizičkih lica koji posluju na njihovim tržištima ili se pozivaju na njih kao regulatore tržišta ili obavljaju druge aktivnosti zabranjene zakonima i propisima na tim tržištima. Pored informacija o licima koja se bave nedozvoljenim aktivnostima na domaćim tržištima, pojedini regulatori tržišta kapitala objavljuju i upozorenja drugih regulatora finansijskih tržišta. Komisija se, u toku godine, priključila ovim aktivnostima, nastojeći da upozori učesnike i investitore na tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske na ponašanje neovlaštenih lica na inostranim tržištima.

Takođe, Komisija je od marta 2013. godine potpisnica Memorandumom o razumijevanju o saradnji i razmjeni informacija koje se tiču nadzora nad alternativnim fondovima sa Evropskom komisijom za hartije od vrijednosti i berze (eng. European Securities and Markets Authority - ESMA). Ovaj memorandum definiše djelokrug saradnje i procedure koje će se poštivati u slučaju međunarodne nadzorne saradnje, sadržaj zahtjeva za pomoć, dozvoljenu upotreba informacija, pravila povjerljivosti koja se odnose na razmijenjene informacije i uslove za raskid sporazuma.

Takođe, Komisija je od marta 2013. godine potpisnica Memorandumom o razumijevanju o saradnji i razmjeni informacija koje se tiču nadzora nad alternativnim fondovima sa Evropskom komisijom za hartije od vrijednosti i berze (eng. European Securities and Markets Authority - ESMA). Ovaj memorandum definiše djelokrug saradnje i procedure koje će se poštivati u slučaju međunarodne nadzorne saradnje, sadržaj zahtjeva za

pomoć, dozvoljenu upotreba informacija, pravila povjerljivosti koja se odnose na razmijenjene informacije i uslove za raskid sporazuma.

3.2. Saradnja sa drugim nadležnim organima

Komisija saraduje sa nadležnim državnim organima i drugim domaćim institucijama radi pružanja pravne pomoći, razmjene informacija i u drugim slučajevima kad za tim postoji potreba, u skladu sa odredbama propisa iz njene nadležnosti.

Saradnja sa drugim nadležnim organima u Republici Srpskoj u najvećoj mjeri bila je ostvarena sa organima Vlade Republike Srpske. Pored toga, ostvarena je saradnja i sa svim drugim institucijama kao što su: regulatori, sudovi i druge organizacije i institucije Republike Srpske.

Saradnja sa organima Vlade Republike Srpske ogledala se u prvom redu kroz kontakte i aktivnosti sa Ministarstvom finansija, kao i u razmjeni komentara u pogledu pojednostavljenja procedura i formalnosti za započinjanje i obavljanje poslovnih aktivnosti sa Savjetom za regulatornu reformu pri Ministarstvu za ekonomske odnose i regionalnu saradnju.

Direkcija za evropske integracije zadužena je za saradnju sa državnim i entitetskim institucijama u izradi uporednih i transpozicionih tabela koje trebaju dati pregled entitetskih propisa po odgovarajućim sektorima unutrašnjeg tržišta, njihovu međusobnu usklađenost kao i usklađenost sa pravom EU. Grupa predstavnika entitetskih Ministarstava finansija i entitetskih regulatora tržišta hartija od vrijednosti zadužena je da uporedi entitetske propisa iz oblasti tržišta kapitala i usklađenosti tih propisa sa *acquis-em*. Kao regulator tržišta hartija od vrijednosti Republike Srpske, Komisija ima aktivnu ulogu u radnoj grupi za tržište kapitala.

U okviru saradnje s drugim organima, na traženje Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), u jednom slučaju je izvršena provjera podataka u registrima koje vodi Komisija, a u jednom slučaju je od te agencije zatražena pomoć u pribavljanju podataka o krajnjim vlasnicima – učesnicima u transakcijama hartijama od vrijednosti. Ovoj agenciji je, takođe, upućena i jedna informacija o sumnji na pranje novca (trgovanje jednog stranog investitora akcijama jednog našeg investicionog fonda). Ombudsmen za ljudska prava BiH je zatražio izjašnjenje Komisije u vezi s upisom internih dionica iz prethodne vlasničke transformacije za dva fizička lica, na koji zahtjev je Komisija odgovorila.

Saradnja sa regulatorima tržišta kapitala u Federaciji BiH i Brčko Distriktu BiH odvijala se u pogledu razmjene opštih podataka i dostavljanja informacija i dokumentacije u postupcima nadzora. U okviru ove saradnje, od Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH u dva slučaja su dobijeni traženi podaci (1. o učesnicima u transakcijama akcijama na Sarajevskoj berzi/burzi vrijednosnih papira d.d. Sarajevo, i 2. o krajnjim vlasnicima – krajnjim prodavcima u transakcijama akcijama na Sarajevskoj berzi). U postupku nadzora, od slovenačkog regulatora (Agencija za trg vrednostnih papirjev) su zatraženi podaci o prodavcima u transakcijama obveznicama jednog emitenta iz Slovenije, a dobijeni su podaci o učesnicima, ali ne i o krajnjim vlasnicima.

3.3. Promocija i edukacija

U izvještajnom periodu najveći dio aktivnosti u oblasti promocije i edukacije odnosi se na tumačenja zakonskih i podzakonskih propisa, te odgovore na upite kako ovlašćenim učesnicima na tržištu kapitala tako i drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim licima. Upiti su se odnosili na različite zakonske i podzakonske propise, aktivnosti i nadležnosti Komisije, različite teme ili oblasti, te su pokrivene brojne teme, direktno ali i indirektno vezane za tržište hartija od vrijednosti. Zahtjevi za tumačenjem ili primjenu propisa su se

najčešće odnosili na Zakon o investicionim fondovima, podzakonske akte iz nadležnosti Komisije, Zakon o tržištu hartija od vrijednosti i Zakon o privrednim društvima.

IX NADZOR NAD UČESNICIMA NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Prema odredbama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: Zakon o tržištu)⁴, Komisija vrši nadzor nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova i emitentima hartija od vrijednosti u postupku emisije, te nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti. Komisija je, takođe prema odredbama Zakona o tržištu⁵, a i prema odredbama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti⁶ ovlašćena da vrši nadzor i preduzima potrebne mjere u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti nad licima kojima daje dozvolu za obavljanje poslova.

Prema odredbama Zakona o investicionim fondovima⁷, Komisija je ovlašćena da obavlja redovni i vanredni nadzor zatvorenih i otvorenih investicionih fondova, društava za upravljanje fondovima, zastupnika u prodaju udjela ili akcija, banke depozitara i svakog drugog lica koje obavlja posao za koji je odgovorno neko od ovih lica. Komisija provodi kontrolne i nadzorne aktivnosti nad svim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti, sa ciljem da se osigura efikasno funkcionisanje tržišta hartija od vrijednosti. Prema Pravilniku o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: Pravilnik o nadzoru)⁸, pod nadzorom koji provodi Komisija podrazumijeva se nadzor nad primjenom Zakona o tržištu, Zakona o investicionim fondovima, Zakona o preuzimanju akcionarskih društava i Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te propisa donesenih na osnovu tih zakona, od strane učesnika na tržištu hartija od vrijednosti.

Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u smislu Pravilnika o nadzoru smatraju se: berzanski posrednici, kastodi banke, društva za upravljanje investicionim fondovima, investicioni fondovi i banke depozitari, berza i druga uređena javna tržišta, Centralni registar hartija od vrijednosti, emitenti hartija od vrijednosti u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti, upisima u Registar emitenata hartija od vrijednosti i objavljivanjem finansijskih i drugih propisanih izvještaja, lica koja imaju dozvolu za obavljanje poslova brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera, sticaoci i učesnici u postupku preuzimanja i drugi učesnici u smislu odredaba zakona kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava, prodavci, kupci, drugi sticaoci hartija od vrijednosti i druga lica koja učestvuju na tržištu hartija od vrijednosti⁹.

Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti smatraju se i lica koja imaju kvalifikovano učešće, izuzev Republike Srpske i druga lica koja se smatraju povezanim s nadziranim licem u smislu odredbi zakona kojima se uređuje poslovanje privrednih društava,

⁴ Član 260. tačka d) Zakona o tržištu;

⁵ Član 260. tačka đ) Zakona o tržištu;

⁶ Član 80. stav 1. tačka h) Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (Službeni glasnik BiH broj 47/14);

⁷ Član 227. stav 1. Zakona o investicionim fondovima (Službeni glasnik Republike Srpske broj 92/06);

⁸ Član 3. Pravilnika o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (Službeni glasnik Republike Srpske broj 98/14);

⁹ Član 2. stav 1. Pravilnika o nadzoru;

tržište hartija od vrijednosti, poslovanje investicionih fondova i preuzimanje akcionarskih društava¹⁰.

Nadzor koji provodi Komisija može da bude kontinuiran, redovan i vanredan¹¹. U kontinuiranom nadzoru stalno se prati ponašanje učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti¹², a provodi se prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja i dokumentacije koje su nadzirana lica dužna da dostavljaju Komisiji u propisanim rokovima putem elektronskog prikupljanja informacija (EPI) ili na drugi način, praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije dobijene od učesnika na tržištu hartija od vrijednosti na poseban zahtjev Komisije, svakodnevnim praćenjem trgovanja hartijama od vrijednosti na berzi u realnom vremenu putem nadzorne stanice i analizom aktiviranih signala, kao i praćenjem, prikupljanjem i provjerom podataka i saznanja iz drugih izvora¹³. Redovan nadzor vrši se nad ovlašćenim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u skladu sa posebnim planom redovnog nadzora, za svaku godinu, koji usvaja Komisija¹⁴, a vanredan nadzor vrši se na osnovu indicija o mogućem kršenju zakona i drugih propisa¹⁵, a po sopstvenoj inicijativi Komisije, na zahtjev nadležnog državnog organa ili stranog regulatornog organa ili po prijavi drugih lica (vlasnika hartija od vrijednosti, potencijalnih investitora u hartije od vrijednosti, učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i sl.), uključujući i anonimne prijave¹⁶.

S obzirom na način provođenja, nadzor može da bude posredan i neposredan; posredan nadzor provodi se u sjedištu Komisije prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja, dokumentacije i podataka; neposredan nadzor provodi se u prostorijama nadziranog lica ili pravnog lica s kojim je nadzirano lice direktno ili indirektno, povezano poslovno, upravljački ili kapitalom, uzimanjem izjava i izjašnjenja i uvidom u poslovnu dokumentaciju i isprave, poslovne knjige, registre i evidencije bez obzira na to da li se vode u materijalnom ili elektronskom obliku, te elektronska i druga sredstva komunikacije instalirana kod nadziranog lica, kao i uzimanjem izjava i izjašnjenja u sjedištu Komisije¹⁷.

U obavljanju nadzornih ovlašćenja, Komisija je u ovom izvještajnom periodu vodila nadzor nad trgovanjem akcijama 13 (trinaest) emitenata i 26 (dvadesetšest) nadzora nad radom i poslovanjem ovlašćenih učesnika (deset nadzora nad berzanskim posrednicima, četrnaest nad društvima za upravljanje investicionim fondovima i investicionim fondovima, jedan nad kastodi bankama i jedan nad bankama depozitarima), te jedan nadzor nad radom i poslovanjem Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka i dva nad radom i poslovanjem Banjalučke berze a.d. Banja Luka.

Predmet nadzora/učesnici na tržištu	Broj nadzora
Trgovanje akcijama emitenta	13
Berzanski posrednici	10
Društva za upravljanje/investicioni fondovi	14
Kastodi banke	1

¹⁰ Član 2. st. 2. i 3. Pravilnika o nadzoru;

¹¹ Član 7. stav 1. Pravilnika o nadzoru;

¹² Član 7. stav 2. Pravilnika o nadzoru;

¹³ Član 9. stav 1. Pravilnika o nadzoru;

¹⁴ Član 7. stav 3. Pravilnika o nadzoru;

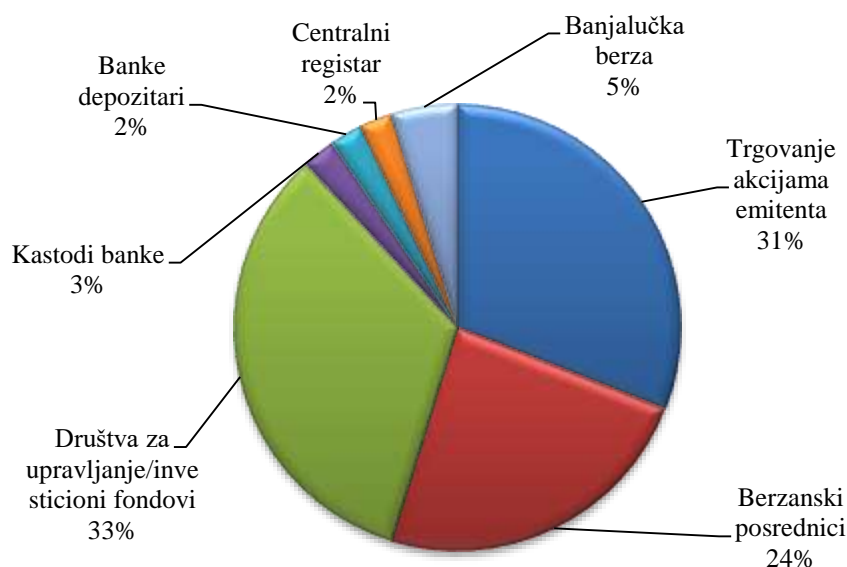
¹⁵ Član 7. stav 4. Pravilnika o nadzoru;

¹⁶ Član 4. stav 1. Pravilnika o nadzoru;

¹⁷ Član 7. st. 5. do 7. Pravilnika o nadzoru;

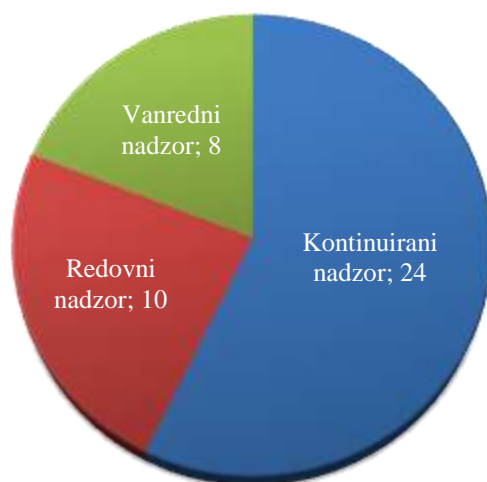
Banke depozitari	1
Centralni registar	1
Banja lučka berza	2
UKUPNO	42

Tabela 15. Nadzorne aktivnosti prema predmetu nadzora/učesnicima na tržištu u 2014. godini

Slika 5. Nadzorne aktivnosti prema učesnicima na tržištu u 2014. godini

Prema vrsti nadzora, u izvještajnom periodu je vođeno 24 (dvadesetčetiri) kontinuiranih, 10 (deset) redovnih i 8 (osam) vanrednih nadzora. U jednom slučaju (nadzor trgovanja obveznicama stare devizne štednje u realnom vremenu od strane jednog berzanskog posrednika) obustavljen je pokrenuti postupak vanrednog nadzora, jer u nadziranim transakcijama nije utvrđena povreda zakonskih propisa kojima se reguliše trgovanje hartijama od vrijednosti.

Slika 6. Nadzorne aktivnosti prema vrsti nadzora u 2014. godini

Kada utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti kojima se ugrožava funkcionisanje tržišta kapitala u cjelini, položaj pojedinih učesnika na tržištu kapitala ili postoji mogućnost nanošenja značajnije štete, Komisija je Zakonom o tržištu ovlaštena da preduzme neke od propisanih nadzornih mjera¹⁸. U slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti Komisija rješenjem nalaže preduzimanje radnji koje doprinose uspostavljanju zakonitosti i usklađivanju rada sa zakonima i drugim propisima, odnosno izriče odgovarajuću mjeru propisanu Zakonom o tržištu i drugim zakonima¹⁹, a u slučajevima kršenja propisa ili u slučajevima kada je neizvjestan nastavak poslovanja nadziranog lica, rješenjem Komisije mogu se naložiti određene posebne mjere²⁰.

U ovom izvještajnom periodu Komisija je u okviru svojih ovlaštenja da naloži otklanjanje uočenih nezakonitosti i nepravilnosti u tri slučaja naložila provođenje aktivnosti neophodnih za njihovo otklanjanje (data su dva naloga društvima za upravljanje da izvrše izmjene i dopune svojih opštih akata radi usklađivanja s važećim propisima i nalog jednoj kastodi banci da kastodi poslove obavlja u prostoriji koja je fizički i organizaciono odvojena od ostalih dijelova banke).

Subjekt nadzora	Opis naloga	Broj
Društvo za upravljanje	Izvršiti izmjene i dopune opštih akata društva radi usklađivanja s važećim propisima	2
Kastodi banka	Kastodi poslove obavljati u prostoriji koja je fizički i organizaciono odvojena od ostalih dijelova banke	1
UKUPNO		3

Tabela 16. Nadzorne mjere iz člana 265. Zakona o tržištu (nalozi za otklanjanje utvrđenih nedostataka) u 2014. godini

Komisija je u okviru svojih ovlaštenja iz člana 266. Zakona o tržištu da izriče odgovarajuće mjere, u ovom izvještajnom periodu poništila dvije transakcije²¹ akcijama jednog emitenta izvršene u martu 2011. godine, dala nalog Banjalučkoj berzi a.d. Banja Luka da izmijeni neke odredbe svojih pravila i privremeno obustavila primjenu predmetnih odredbi²², te ovlaštenim učesnicima izrekla dvije javne opomene²³ (jednom društvu za upravljanje i jednom berzanskom posredniku).

Poništenje gore navedene dvije transakcije Komisija je izvršila u ponovnom postupku, postupajući po presudi Okružnog suda u Banjoj Luci iz novembra 2014. godine kojom je poništeno rješenje Komisije iz marta 2011. godine o poništenju predmetnih transakcija. Ova sudska odluka je donesena u upravnom sporu koji je pokrenuo kupac u jednoj od poništenih transakcija, a sud je poništio rješenje Komisije jer je doneseno u vrijeme kada je Komisiji bio isteko mandat.

Banjalučkoj berzi je naloženo da u Pravilima Banjalučke berze u članu 126. izvrši izmjenu st. 1. i 2, na način da hartije od vrijednosti emitenata koji nisu dostavili finansijske i revizorske izvještaje o poslovanju i kojima je izrečena mjera privremenog zaustavljanja trgovanja, ne mogu biti predmet trgovanja na određeni period na Banjalučkoj berzi, a do dobijanja saglasnosti na te izmjene obustavljena je primjena tih odredbi u odnosu na slučajeve

¹⁸ Član 266. Zakona o tržištu;

¹⁹ Član 265. stav 2. Zakona o tržištu;

²⁰ Član 267. stav 1. Zakona o tržištu;

²¹ Član 266. tačka a) Zakona o tržištu;

²² Član 266. tačka v) Zakona o tržištu;

²³ Član 266. tačka đ) Zakona o tržištu;

u kojima je mjera privremenog zaustavljanja trgovanja izrečena zbog nedostavljanja finansijskih i revizorskih izvještaje o poslovanju.

Društvu za upravljanje je izrečena javna opomena jer je u postupku nadzora utvrđeno da to društvo nije upravljalo fondom u skladu sa investicionim ciljevima navedenim u prospektu i statutu tog fonda, odnosno utvrđeno je da društvo nije ispoštovalo odredbe prospekta fonda prilikom kupovine akcija jednog emitenta na tržištu Federacije BiH, u toku 2012. godine, u ime i za račun fonda kojim upravlja, te da je društvo to ulaganje izvršilo suprotno investicionim ciljevima iz prospekta i statuta fonda, čime je prekršilo odredbe Zakona o investicionim fondovima, kojim je propisano da je društvo za upravljanje investicionim fondom dužno, između ostalog, da upravlja fondom u skladu sa investicionim ciljevima svakog pojedinog fonda kojim upravlja²⁴. U tom postupku nadzora je, dalje, utvrđeno da prilikom izrade procjene za predmetno ulaganje nisu korišćeni Međunarodni računovodstveni standardi - Međunarodni standardi vrednovanja, čija je primjena obavezna u Republici Srpskoj, kao i da se prilikom analiziranja podataka o emitentu nije postupalo s povećanom pažnjom i pravilima struke, jer stanje emitenta nije objektivno prikazano, čime je društvo prekršilo i odredbe Zakona o investicionim fondovima kojim je propisano da je društvo za upravljanje dužno da u izvršavanju obaveza društva za upravljanje postupa sa povećanom pažnjom, prema pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i propisima Republike Srpske²⁵.

Berzanskom posredniku je izrečena javna opomena jer je prekršio odredbe Zakona o tržištu kojim je propisano da se u knjigu naloga obavezno upisuje svaki nalog i to hronološkim redoslijedom prijema naloga²⁶, da se u knjigu naloga upisuje svako odbijanje, izmjena ili opoziv naloga, te podaci o izvršenju naloga²⁷ i da je berzanski posrednik dužan da klijentu dostavi pismeno (materijalno ili elektronski) obavještenje s obračunom posla za svaki izvršeni posao s hartijama od vrijednosti, najkasnije narednog dana od dana izvršenja²⁸. Ovaj berzanski posrednik je, takođe, postupio suprotno odredbama Pravilnika o poslovanju berzanskih posrednika kojim je utvrđena obavezna sadržina knjige naloga²⁹ i odredbama kojim je propisano da informacioni sistem berzanskog posrednika mora da bude organizovan na način kojim se obezbjeđuje tačnost i pouzdanost pri prikupljanju, unosu, obradi, prenosu i upotrebi podataka kojima raspolaže berzanski posrednik, odnosno na takav način kojim se osigurava, između ostalog, da se vrši redovna provjera tačnosti unesenih podataka³⁰.

U postupku po prigovoru ovog berzanskog posrednika utvrđeno je i da ovlašćenim licima nije data na uvid sva tražena dokumentacija prilikom neposrednog nadzora, niti je naknadno dostavljena tokom postupka nadzora, a što je nadzirano lice bilo dužno da učini u skladu s odredbama Zakona o tržištu kojim je propisana dužnost nadziranih lica da ovlašćenim licima Komisije omoguće pristup u poslovne prostorije, obezbijede odgovarajuće prostorije i radnike, daju na uvid i dostave traženu dokumentaciju i isprave, omoguće pristup i uvid u elektronska i druga sredstva komunikacije instalirana kod nadziranog lica, daju izjave i izjašnjenja, te obezbijede druge uslove potrebne za obavljanje nadzora³¹, što nadzirani

²⁴ Član 30. stav 1. tačka f) Zakona o investicionim fondovima;

²⁵ Član 30. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

²⁶ Član 120. stav 2. Zakona o tržištu;

²⁷ Član 120. stav 6. Zakona o tržištu;

²⁸ Član 123. Zakona o tržištu;

²⁹ Član 79. Pravilnika o poslovanju berzanskih posrednika (Službeni glasnik Republike Srpske broj 67/12 i 5/13);

³⁰ Član 84. tačka v). Pravilnika o poslovanju berzanskih posrednika;

³¹ Član 263. stav 3. Zakona o tržištu;

berzanski posrednik u konkretnom slučaju nije učinio, pa ovlašćena lica nisu mogla da utvrde sve relevantne činjenice.

Nadzirano lice	Izrečena mjera	Broj
Berzanski posrednik	Poništena transakcija	1
Društvo za upravljanje	Javna opomena	1
Berzanski posrednik	Javna opomena	1
Berza	Naložena izmjena nekih odredbi opšteg akta	1
Berza	Obustavljena primjena nekih odredbi opšteg akta	1
UKUPNO		5

Tabela 17. Nadzorne mjere iz člana 266. Zakona o tržištu u 2014. godini

U skladu s čl. 267. stav 1. Zakona o tržištu³² i 228. stav 1. Zakona o investicionim fondovima³³, Komisija je u okviru svojih ovlašćenja da izriče posebne mjere u ovom izvještajnom periodu jednom društvu za upravljanje investicionim fondovima trajno oduzela dozvolu iz sljedećih razloga:

1) društvo nije prijavilo Komisiji nijednu promjenu u vlasničkoj strukturi društva, što predstavlja kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30 stav 1. tačka o) Zakona o investicionim fondovima;

2) društvo nije tražilo niti dobilo saglasnost Komisije na akt o sukobu interesa, što je u suprotnosti s članom 30. stav 1. tačka e) Zakona o investicionim fondovima;

3) društvo nije upravljalo portfeljom fonda u skladu s investicionim ciljevima utvrđenim statutom i prospektom fonda, što predstavlja kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. g) i f) Zakona o investicionim fondovima, kao i kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. a) i b) tog zakona;

4) nisu postojale analize u pisanom ili elektronskom obliku na osnovu kojih su se u društvu donosile investicione odluke o raspolaganju imovinom fonda, tako da društvo nije obezbijedilo odgovarajuće sisteme i mehanizme nadzora koji jasno pokazuju da društvo na dugoročnoj osnovi postupa u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima, prospektom i statutom fonda, a koji omogućuju praćenje svih odluka, naloga i transakcija sa imovinom fonda, kako je propisano članom 30. stav 1. tačka ž) Zakona o investicionim fondovima;

5) društvo je ulagalo značajan dio imovine fonda u akcije jednog emitenta na tržištu Republike Srpske i pored objavljenih revizorskih mišljenja i finansijskih rezultata poslovanja koji su na kraju doveli do otvaranja stečajnog postupka nad ovim emitentom, a u postupku nadzora su utvrđene određene povezanosti društva i fonda s ovim emitentom i učesnicima u transakcijama njegovim akcijama koje su zaključene za račun fonda, tako da društvo ni u ovom

³² Prema članu 267. stav 1. Zakona o tržištu, u slučajevima kršenja tog i drugih zakona i propisa Komisije ili u slučajevima kada je neizvjestan nastavak poslovanja nadziranog lica, rješenjem Komisije mogu se naložiti posebne mjere i to: a) zabrana obavljanja pojedinih poslova iz tog i drugih zakona za koje dozvolu daje Komisija, b) oduzimanje saglasnosti na imenovanje direktora, članova uprave i nadzornog odbora i davanje naloga za imenovanje novih lica i v) oduzimanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti;

³³ Prema članu 228. stav 1. Zakona o investicionim fondovima, ako društvo za upravljanje ili njegov zaposleni u vezi s upravljanjem fondom povrijedi odredbe tog zakona, Zakona o tržištu i propise donesene na osnovu tih zakona, te ako društvo upravlja fondom suprotno statutu, prospektu ili ugovoru o upravljanju fondom ili ako je društvo u postupku osnivanja fonda dalo neistinite podatke, Komisija može: a) privremeno ili trajno oduzeti dozvolu za rad društvu za upravljanje ili banci depozitaru, b) izdati nalog društvu za upravljanje da preduzme određene radnje, odnosno da upravljanje fondom uskladi s propisima, v) objaviti poziv drugim društvima za upravljanje fondovima da podnesu ponude i zahtjeve za upravljanje određenim fondom, g) zabraniti isplate sa računa garantnog pologa ili d) zabraniti raspolaganje imovinom fonda;

segmentu nije upravljalo portfeljom fonda u skladu s investicionim ciljevima utvrđenim statutom i prospektom fonda, što predstavlja kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. g) i f) Zakona o investicionim fondovima, kao i kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. a) i b) tog zakona;

6) društvo je za račun fonda kupilo akcije jednog emitenta na tržištu Federacije BiH iako se radi o emitentu koji je dvije godine prije ovog ulaganja ostvario skromne poslovne rezultate i nije objavio finansijske izvještaje za godinu koja prethodi godini u kojoj je izvršena kupovina za račun fonda, a u postupku nadzora su utvrđene određene povezanosti društva i fonda s ovim emitentom i učesnicima u transakcijama njegovim akcijama koje su zaključene za račun fonda; ove akcije su kupljene za račun fonda nakon prodaje likvidnih hartija od vrijednosti sa stabilnim prinosom u vidu kamate kod obveznica i dividende kod akcija, te tako društvo ni u ovom segmentu nije upravljalo portfeljom fonda u skladu s investicionim ciljevima utvrđenim statutom i prospektom fonda, što predstavlja kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. g) i f) Zakona o investicionim fondovima, kao i kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. a) i b) tog zakona;

7) nakon prodaje likvidnih hartija od vrijednosti sa stabilnim prinosom na tržištu Republike Srpske, društvo je uložilo značajan dio imovine fonda u akcije jednog emitenta na tržištu jedne zemlje u okviru Evropske unije, koje su ubrzo nakon tog ulaganja delistirane s berzanskog tržišta, a u postupku nadzora su utvrđene određene povezanosti društva i fonda s ovim emitentom i učesnicima u transakcijama njegovim akcijama koje su zaključene za račun fonda; delistiranje ovih akcija sa berze ukazuje da društvo prije kupovine nije izvršilo odgovarajuću stručnu analizu i prikupilo informacije o emitentu, potrebne za donošenje investicione odluke; osim toga, statutom i prospektom fonda nije predviđeno da se u portfelju fonda mogu nalaziti hartije od vrijednosti koje nisu uvrštene na berzu, a društvo je bilo u obavezi da nakon delistiranja ovih akcija sa berze uskladi portfelj fonda s odredbama tih akata; društvo ni u ovom segmentu nije upravljalo portfeljom fonda u skladu s investicionim ciljevima utvrđenim statutom i prospektom fonda, što predstavlja kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. g) i f) Zakona o investicionim fondovima, kao i kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. a) i b) tog zakona; prilikom vrednovanja ovih akcija društvo nije koristilo tehnike procjenjivanja iz MRS 39, već je koristilo posljednju tržišnu cijenu za akciju koja nije kotirana na aktivnom tržištu, tako da vrijednost imovine fonda u dijelu ulaganja u ove akcije nije prikazana po fer vrijednosti u skladu s članom 6. Pravilnika o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po akciji investicionog fonda, što je u suprotnosti s članom 30. stav 1. tačka c) Zakona o investicionim fondovima;

8) nakon prodaje likvidnih hartija od vrijednosti sa stabilnim prinosom na tržištu Republike Srpske, društvo je uložilo značajan dio imovine fonda u akcije jedne banke na tržištu jedne zemlje u okviru Evropske unije, nad kojom je ubrzo nakon tog ulaganja otvoren stečajni postupak, kupujući te akcije od povezanih lica prethodno dogovarajući transakcije (što je utvrdio regulator tržišta ne kojem se trgovalo); društvo ni u ovom segmentu nije upravljalo portfeljom fonda u skladu s investicionim ciljevima utvrđenim statutom i prospektom fonda, što predstavlja kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. g) i f) Zakona o investicionim fondovima, kao i kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. a) i b) tog zakona, a dogovarajući transakcije s povezanim licem društvo je prekršilo i odredbe člana 47. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

9) nakon prodaje likvidnih hartija od vrijednosti sa stabilnim prinosom na tržištu Republike Srpske, društvo je za račun fonda od lica povezanog s društvom kupilo nekretninu,

iako se radi o imovini sa znatno manjim stepenom utrživosti i likvidnosti, što je suprotno jednom od ciljeva strukturiranja portfelja fonda postavljenih u prospektu fonda; društvo ni u ovom segmentu nije upravljalo portfeljom fonda u skladu s investicionim ciljevima utvrđenim statutom i prospektom fonda, što predstavlja kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. g) i f) Zakona o investicionim fondovima, kao i kršenje dužnosti društva za upravljanje utvrđenih članom 30. stav 1. t. a) i b) tog zakona;

10) za vrijeme trajanja zabrane raspolaganja imovinom fonda do izbora druge banke depozitara po nalogu Komisije, društvo i dotadašnji depozitar su raspolagali imovinom fonda, što je u suprotnosti s članom 257. stav 2. Zakona o tržištu.

U skladu s čl. 87. stav 1. i 267. stav 1.³⁴ Zakona o tržištu, Komisija je u ovom izvještajnom periodu jednom berzanskom posredniku – banci koja obavlja poslove s hartijama od vrijednosti privremeno zabranila obavljanje svih poslova s hartijama od vrijednosti, zbog imenovanja privremenog upravnika u banci. Trajanje ove mjere je određeno do otklanjanja uzroka zbog kojih je mjera izrečena, a najduže šest mjeseci, a mjera je ostala na snazi do kraja izvještajnog perioda.

Nadzirano lice	Izrečena mjera	Broj
Berzanski posrednik	Privremena zabrana obavljanja svih poslova	1
Društvo za upravljanje	Trajno oduzimanje dozvole	1
UKUPNO		2

Tabela 18. Nadzorne mjere iz člana 267. Zakona o tržištu u 2014. Godini

³⁴ Članom 87. stav 1. Zakona o tržištu propisano je koje mjere Komisija može da preduzeme ako u postupku nadzora berzanskog posrednika utvrdi nezakovitosti, odnosno nepravilnosti u poslovanju, tako da, između ostalog, može dati nalog za privremenu zabranu obavljanja pojedinih ili svih poslova iz dozvole za obavljanje poslova - u trajanju do šest mjeseci, a članom 267. stav 1. tog zakona propisano je da Komisija može rješenjem naložiti posebne mjere, a među njima i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti;

X UPRAVNI SPOROVI, PARNIČNI I PREKRŠAJNI POSTUPCI I INFORMACIJE O SUMNJAMA NA POSTOJANJE KRIVIČNIH DJELA

1. Upravni sporovi po aktima Komisije

U narednom tabelarnom prikazu dat je pregled upravnih sporova u vezi sa postupcima emisije hartija od vrijednosti koji su pokrenuti u periodu od 2004. godine (kada je protiv akta Komisije pokrenut prvi upravni spor) do kraja 2014. godine.

Godina	Broj upravnih sporova	Broj riješenih sporova	U korist	Komentar
2004.	1	1	KHOV (1)	Tužba povučena
2005.	1	1	KHOV (1)	Tužba odbijena
2006.	4	4	KHOV (3) Tužitelja (1)	U tri slučaja tužba je odbijena U jednom slučaju tužba je uvažena ³⁵
2007.	2	2	KHOV (2)	Tužiocu odustali od tužbe
2008.	1	1	KHOV (1)	Tužba odbijena
2009.	3	3	KHOV (3)	U dva slučaja tužba odbačena U jednom slučaju tužba odbijena
2010.	6	6	KHOV (6)	U dva slučaja tužba je odbačena U četiri slučaja tužba odbijena
2011.	6	6	KHOV (2) Tužitelja (4)	U dva slučaja tužba je odbijena U četiri slučaja tužba je uvažena, a Komisija je donijela nove upravne akte prema pravnom shvatanju suda, a sa istim posljedicama za stranku ³⁶
2012.	1	1	KHOV (1)	Tužba povučena
2013.	4	1	KHOV (1)	U jednom slučaju tužba je odbijena U tri slučaja postupci su u toku
2014.	3	0	-	Postupci su u toku

Tabela 19. Uporedni pregled upravnih sporova pokrenutih protiv akata Komisije kojima su rješavani predmeti u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti i promjenama u registru emitenata u periodu od 2004. – 2014. godine

Godina	Broj upravnih sporova	Broj riješenih sporova	U korist	Komentar
2004.	1	1	KHOV (1)	Zahtjev KHOV za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažen a presuda preinačena
2005.	2	2	KHOV (2)	U jednom slučaju tužba je povučena U jednom slučaju tužba je odbijena
2006.	2	2	KHOV (2)	U jednom slučaju tužba je odbijena U jednom slučaju tužba je odbačena
2007.	1	1	KHOV (1)	Tužba je odbijena
2008.	1	1	KHOV (1)	Tužba je odbijena
2009.	1	1	KHOV (1)	Tužba je odbijena, zahtjev stranke za vanredno preispitivanje sudske odluke odbijen
2010.	3	3	KHOV (2) Tužitelja (1)	U jednom slučaju tužba je odbijena U jednom slučaju stranka je podnijela zahtjev

³⁵ Radi se o slučaju u kojem je sud prihvatio ulogu u stvarima, iako ta mogućnost nije bila data u Zakonu o tržištu hartija od vrijednosti.

³⁶ U jednom slučaju se radilo o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, a u preostala tri slučaja, sud je cijeno da je Komisija bila van mandata kada je odlučivala o ovim tačkama dnevnog reda.

				za vanredno preispitivanje sudske odluke – zahtjev stranke odbijen U jednom slučaju KHOV je podnijela zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke – zahtjev odbijen kao neosnovan ³⁷
2011.	2	2	KHOV (2)	U oba slučaja tužba je odbačena kao neosnovana
2012.	5	4	KHOV (3) Tužitelja (1)	U dva slučaja tužba je odbijena U jednom slučaju tužba je odbačena kao neblagovremena U jednom slučaju tužbeni zahtjev je uvažen a osporeni akt je poništen ³⁸ U jednom slučaju postupak je u toku
2013.	1	0	-	-
2014.	2	0	-	-

Tabela 20. Uporedni pregled upravnih sporova pokrenutih protiv akata Komisije kojima su rješavani predmeti u vezi sa preuzimanjem akcionarskih društava u periodu od 2004. – 2014. godine

Kao što je naprijed istaknuto, Komisija je zakonom ovlašćena na preduzimanje neke od propisanih nadzornih mjera, a kako su akti Komisije konačni, protiv upravnih akata može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u skladu sa Zakonom o upravnim sporovima³⁹.

U ovom izvještajnom periodu pokrenuta su dva upravna spora protiv rješenja Komisije iz oblasti nadzora: jednu tužbu je podnijelo društvo za upravljanje kojem je oduzeta dozvola, a drugu tužbu je podnijelo društvo za upravljanje kojem je izrečena javna opomena (nakon isteka izvještajnog perioda, u ovom predmetu je okružni sud donio presudu kojom je tužba odbijena kao neosnovana, na koju je tužilac podnio zahtjev za vanredno preispitivanje).

U dva upravna spora koje je pokrenulo jedno društvo za upravljanje protiv dva zaključka Komisije iz 2011. godine (ovim zaključcima su odbijeni kao neosnovani prigovori društva za upravljanje na zapisnike o vanrednom nadzoru), Vrhovni sud Republike Srpske je odbio kao neosnovane zahtjeve tužioca za vanredno preispitivanje rješenja kojim su odbačene tužbe po zaključcima Komisije o odbijanju prigovora na zapisnik i potvrdio stanovište okružnog suda da zaključak o prigovoru na zapisnik ne predstavlja konačan upravni akt.

Pored naprijed navedenog, u ovom izvještajnom periodu Vrhovni sud Republike Srpske je donio presudu o odbijanju zahtjeva Komisije za vanredno preispitivanje sudske odluke okružnog suda, koja je 2013. godine donesena u upravnom sporu koji je jedno društvo za upravljanje pokrenulo protiv akta Komisije kojim je odbijena njegova žalba na rješenje Komisije o odbijanju zahtjeva za pristup informacijama. U obrazloženju presude Vrhovnog suda Republike Srpske navedeno je da je pobijanom presudom tužba pravilno uvažena i osporeni akt Komisije poništen, ali ne iz razloga sadržanih u obrazloženju te presude, već zato što je članovima Komisije u vrijeme donošenja osporenog akta bio istekao mandat. U postupku izvršenja presude okružnog suda, rješavajući o zahtjevu društva u ponovnom

³⁷ Radi se o slučaju u kojem je, iz proceduralnih razloga, izostao odgovarajući akt Komisije. U ponovljenom postupku, Komisija je riješila predmetni slučaj, a prema prijavi akcionara (prijava o sumnji na prikrivanje zajedničkog djelovanja prema akcionarskom društvu).

³⁸ Radi se o slučaju u kojem je sud cijenio da je Komisiji radila van mandata, što je bio isključivi razlog za ovakav epilog. Naglašavamo da je Komisija u ponovljenom postupku već donijela identično rješenje. Radi se o slučaju u kojem je Komisija konstatovala da je za određena lica po Zakonu o preuzimanju nastala obaveza za objavljivanje ponude za preuzimanje.

³⁹ Član 257. st 2. i 3. Zakona o tržištu;

postupku, Komisija je ponovo odbila zahtjev društva za pristup informacijama, na koje rješenje se društvo nije žalilo.

U dva ranije pokrenuta upravna spora, okružni sud je odbio tužbu kao neosnovanu i to:

1) tužba jednog društva za upravljanje iz 2013. godine protiv rješenja kojim mu je privremeno oduzeta dozvola, odnosno privremeno mu je zabranjeno da obavlja poslove upravljanja fondom (uz ovu posebnu mjeru, istom društvu je privremeno zabranjeno da dalje stiče i da raspolaže akcijama fonda kojim upravlja i da ostvaruje pravo glasa na skupštini akcionara tog fonda, te mu je naloženo da odloži prvu vanrednu skupštinu akcionara tog fonda; banci depozitaru investicionog fonda, kojim upravlja društvo kojem je privremeno zabranjeno da obavlja poslove upravljanja fondom, je naloženo da ne izvršava naloge tog društva u vezi s imovinom fonda dok traje ta zabrana, a Centralnom registru hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka je naloženo da na računima tog društva upiše zabranu otuđenja i upisa prava trećih lica na akcijama fonda kojim upravlja) i

2) tužba jednog društva za upravljanje iz 2013. godine protiv rješenja kojim mu je izrečena opomena zbog utvrđenih povreda propisa koji se tiču zabrane manipulacija na tržištu, obaveze društva za upravljanje da postupa s povećanom pažnjom, prema pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i propisima Republike Srpske, te koji se tiču zabrane za društvo da otuđuje hartije od vrijednosti ili drugu imovinu investicionog fonda i da od fonda stiče tu imovinu, bilo za svoj račun ili za račun povezanih lica (u ovom predmetu je tužilac, nakon isteka izvještajnog perioda, podnio zahtjev za vanredno preispitivanje).

U upravnom sporu koji je 2013. godine pokrenulo jedno fizičko lice protiv rješenja Komisije iz 2011. godine kojim su poništene transakcije akcijama jednog emitenta koje su realizovane u martu te godine, okružni sud je uvažio tužbu i poništio osporeni akt zato što je članovima Komisije u vrijeme donošenja osporenog akta bio istekao mandat. Komisija je u ponovnom postupku poništila predmetne transakcije (pošto su otklonjeni razlozi za poništenje rješenja), a protiv tog novog rješenja tužilac je, nakon isteka izvještajnog perioda, ponovo pokrenuo upravni spor.

Red. br.	Tužilac	Osporeni akt	Godina podn. tužbe	Okružni sud	Vrhovni sud RS
1.	DUIF	Rješenje iz 2014. g. o trajnom oduzimanju dozvole društvu	2014. g.	U toku	-
2.	DUIF	Rješenje iz 2014. g. o izricanju javne opomene društvu (trgovanje akcijama jednog emitenta za račun fonda)	2014. g.	Početkom 2015. g. odbijena tužba	Tužilac podnio zahtjev za vanredno preispitivanje presude okružnog suda iz 2015. g.
3.	DUIF	Zaključak iz 2011. g. o odbijanju prigovora na zapisnik	2011. g.	Tužba odbačena	Odbijen zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje rješenja okr.suda iz 2012. g.
4.	DUIF	Zaključak iz 2011. g. o odbijanju prigovora na zapisnik	2011. g.	Tužba odbačena	Odbijen zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje rješenja okr.suda iz 2012. g.
5.	DUIF	Rješenje iz 2010. g. kojim je odbijena žalba društva na rješenje o odbijanju zahtjeva društva za pristup informacijama	2011. g.	Uvažena tužba i poništen osporeni akt	Odbijen zahtjev Komisije za vanredno preispitivanje presude okr.suda iz 2013. g. uz obrazloženje da je pobijanom presudom tužba pravilno uvažena i osporeni akt Komisije poništen, ali ne iz razloga sadržanih u obrazloženju te presude, već zato što je članovima KHOV u

					vrijeme donošenja osporenog akta bio istekao mandat.
6.	DUIF	Rješenje iz 2013. g. o privrem. oduzimanju dozvole društvu	2013. g.	Odbijena tužba	-
7.	DUIF	Rješenje iz 2013. g. o izricanju opomene društvu (trgovanje akcijama jednog emitenta za račun fonda)	2013. g.	Odbijena tužba	Tužilac početkom 2015. g. podnio zahtjev za vanredno preispitivanje presude okružnog suda

Tabela 21. Upravni sporovi u 2014. godini protiv akata Komisije donesenih u postupku nadzora

Fizičko lice, koje je pokrenulo upravne sporove protiv rješenja Komisije (iz 2011. i 2014. godine) kojim su poništene transakcije akcijama jednog emitenta koje su realizovane u martu 2011. godine, kako je gore navedeno, pokrenulo je 2013. godine i privredni spor u vezi s poništenjem predmetnih transakcija podnoseći tužbu protiv Komisije sa zahtjevom za naknadu štete. U ovom izvještajnom priodu, okružni privredni sud se oglasio stvarno nenadležnim u ovom predmetu (Komisija je prigovor stvarne nenadležnosti, između ostalog, istakla u odgovoru na tužbu), na šta je tužilac prvo izjavio žalbu, a zatim odustao od te žalbe. Ovaj postupak se dalje vodi kao parnični postupak i u toku je.

2. Parnični postupci

U parničnom postupku koje je jedno fizičko lice (zaposleni u društvu za upravljanje) u 2011. godini pokrenulo protiv predsjednika Komisije i Komisije zbog klevete, tražeći objavljivanje javnog izvinjenja i naknadu nematerijalne štete, prvostepeni sud je u ovom izvještajnom periodu donio presudu kojom je odbijen tužbeni zahtjev u cjelini i tužilac obavezan da tuženim stranama nadoknadi troškove postupka. Tužilac se početkom 2015. godine žalio na prvostepenu presudu i postupak je u toku.

Red. br.	Tužilac	Tuženi	Tužbeni zahtjev	Godina podn. tužbe	Prvostepeni sud	Drugostepeni sud
1.	Fizičko lice	KHOV	Naknada štete zbog poništenja transakcija akcijama jednog emitenta koje su realizovane u 2011. g.	2013. g.	Tužba podnesena okružnom privrednom sudu koji se rješenjem oglasio nenadležnim (tužilac izjavio žalbu protiv tog rješenja, ali je kasnije odustao od žalbe) i po pravosnažnosti tog rješenja ustupio predmet stvarno i mjesno nadležnom osnovnom sudu. Postupak u toku	-
2.	Fizičko lice	1. Predsjednik KHOV 2. KHOV	Objavljivanje javnog izvinjenja i naknada nematerijalne štete zbog klevete	2011. g.	Odbijen tužbeni zahtjev u cjelini.	Tužilac se početkom 2015. g. žalio na prvostepenu presudu, postupak u toku

Tabela 22. Parnični postupci u 2014. godini

3. Prekršajni postupci

Od početka primjene Zakona o preuzimanju (od 2002. godine), Komisija je pokrenula ukupno pedeset i devet prekršajnih postupaka (u toku izvještajnog perioda Komisija je podnijela jednu prekršajnu prijavu). S obzirom na relativno visoke sankcije za navedene prekršaje sudovi su u dosadašnjem periodu, u najvećem broju slučajeva, izricali uslovne osude.

Godina	Broj pokrenutih postupaka	Broj slučajeva u kojima su okrivljeni sankcionisani	Status			Izrečena sankcija (u KM)	
			Broj obustavljenih postupaka	Broj slučajeva u kojima je KHOV odustala od prekršajne prijave	Broj slučajeva koji su još u toku	Uslovno	Bezuslovno
2005.	4	2	2 ⁴⁰	-	-		3.600
2006.	19	16	1 ⁴¹	1 ⁴²	1 ⁴³	20.000	27.950
2007.	4	3	-	1 ⁴⁴	-	10.000	14.200
2008.	10	7	3 ⁴⁵	-	-	1.000	17.950
2009.	9	7	1 ⁴⁶	1 ⁴⁷	-	15.000	19.050
2010.	3	2	1 ⁴⁸	-	-		6.000
2011.	2	2		-	-	3.500	
2012.	7	7	-	-	-	18.500	4.000
2013.	-	-	-	-	-	-	-
2014.	1	-	-	-	1	-	-

Tabela 23. Uporedni pregled pokrenutih prekršajnih postupaka u postupcima preuzimanja u periodu od 2000. – 2014. godine

U nastavku je predstavljen uporedni pregled prekršajnih postupaka koje je Komisija za hartije od vrijednosti pokrenula zbog nepoštovanja obaveze objavljivanja finansijskih i revizorskih izvještaja, te izvještaja o značajnim događajima.

⁴⁰ U oba slučaja je nastupila zastara.

⁴¹ Prekršajni postupak je obustavljen zbog zastare.

⁴² Neposredno nakon podnesene prijave, lice je provelo postupak preuzimanja.

⁴³ Osnovni sud nije mogao da uruči poziv okrivljenom, jer je odselio u Njemačku. Sud je izdao nalog da pri prelasku granice bude priveden.

⁴⁴ Neposredno nakon podnesene prijave, lice je provelo postupak preuzimanja.

⁴⁵ U sva tri slučaja, Sud se oglasio mjesno nenadležnim.

⁴⁶ Osnovni sud nije mogao da uruči poziv okrivljenom, jer je odselio u Njemačku.

⁴⁷ Predmetnim činjenjem lice nije prouzrokovao štetne posljedice za akcionare emitenta, u objavljenoj ponudi za preuzimanje, ostalim akcionarima ponuđena je viša cijena u odnosu na transakciju koja je bila predmet sankcionisanja, te je zaključeno da eventualno kažnjavanje u ovakvim slučajevima u najvećem dijelu ne bi bilo u skladu sa svrhom prekršajnih sankcija.

⁴⁸ Sudskom presudom konstatovano da Komisija nije predočila dovoljno dokaza, iako je i sama stranka provela postupak preuzimanja po rješenju Komisije o utvrđivanju obaveze objavljivanja ponude za preuzimanje za lica koja su u predmetnom postupku zajednički djelovala.

Godina	Broj pokrenutih postupaka	Status				Novčani iznos		Novčani iznos	
		Broj slučajeva u kojima su okrivljeni sankcionisani	Broj obustavljenih postupaka	Broj slučajeva u kojima je KHOV odustala od prekršajne prijave	Broj slučajeva koji su još u toku	Pravna lica	Fizička lica	Pravna lica	Fizička lica
2006.	2	1	1 ⁴⁹	-	-	-	-	5.000	500
2007.	6	3	-	-	3	-	-	22.000	2.300
2008.	10	2	6 ⁵⁰	-	2	-	20.000	1.000	-
2009.	29	27	1 ⁵¹	-	1	-	223.000	19.300	70.000
2010.	44	38	5 ⁵²	-	1	-	389.500	41.150	46.000
2011.	22	20	2 ⁵³	-	-	-	253.500	23.400	20.000
2012.	8	8	-	-	-	-	10.000	3.700	25.000
2013.	28	23	3 ⁵⁴	-	2	-	285.100	18.050	45.000
2014.	1	1	-	-	-	-	10.000	1.000	-

Tabela 24. Uporedni pregled pokrenutih prekršajnih postupaka zbog nepoštovanja obaveze objavljivanja finansijskih i revizorskih izvještaja, te izvještaja o značajnim događajima u periodu od 2000. – 2014. godine

Kako je i vidljivo, u najvećem broju slučajeva sudovi su izricali uslovne osude, pretpostavljamo zbog lošeg finansijskog položaja privrednih subjekata, te relativno visokih sankcija.

Na osnovu analize svih efekata pokrenutih prekršajnih postupaka, Komisija je u toku 2014. godine donijela zaključak da izmijeni Pravilnik o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitentata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude⁵⁵, u dijelu koji se odnosi na definisanje kriterijuma za oslobađanje pojedinih emitentata od obaveze objavljivanja revizorskih izvještaja.

U ovom izvještajnom periodu pokrenut je jedan prekršajni postupak i to protiv dva člana upravnog odbora jednog emitenta koji su u više navrata vršili transakcije, odnosno kupovali i prodavali akcije tog emitenta, a o tim transakcijama nisu obavijestili emitenta, Komisiju i Banjalučku berzu u roku od 15 dana od dana obavljanja transakcije, što je članom 274. stav 1. Zakona o tržištu propisano kao obaveza za članove upravnog odbora emitenta hartija od

⁴⁹ Dana 04.03.2014. godine, prekršajni postupak obustavljen zbog zastarjelosti.

⁵⁰ U tri slučaja Sud se oglašio mjesno nenadležnim, a u dva slučaja je nastupila zastara, dok je u jednom slučaju ovlašćeno lice propustilo usmeni pretres.

⁵¹ Pokrenut stečajni postupak.

⁵² U jednom slučaju je pokrenut stečajni postupak, u tri slučaja je nastupila zastara, a u jednom slučaju Sud nije prihvatio zahtjev Komisije za hartije od vrijednosti za opoziv uslovne osude, ali je Komisija pokrenula novi postupak.

⁵³ U jednom slučaju je pokrenut stečajni postupak, a u drugom postupak je obustavljen zbog mandata članova Komisije (ali je u ponovljenom postupku protiv emitenta pokrenut identičan postupak).

⁵⁴ U jednom slučaju je nastupila zastara, u drugom slučaju pravno lice ne radi, postoji samo formalno u sudskom registru, u trećem slučaju nije objavljeno sticanje od nesaglasnog akcionara.

⁵⁵ Pravilnik o izmjenama pravilnika o izvještavanju i objavljivanju informacija od strane emitentata hartija od vrijednosti koje su predmet javne ponude („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 50/14, stupio na snagu 20.06.2014. godine).

vrijednosti sa javnom ponudom kada obavljaju transakcije hartijama od vrijednosti tog emitenta, te su tako više puta počinili prekršaj iz člana 297. stav 1. tačka 16.) istog Zakona. Prvostepeni sud je, nakon isteka izvještajnog perioda, u ovom prekršajnom postupku donio rješenje kojim su okrivljeni oglašeni odgovornim za prekršaj koji im je stavljen na teret i bezuslovno kažnjeni na novčanu kaznu od po 600 KM.

Dva ranije pokrenuta prekršajna postupka pravosnažno su okončana u ovom izvještajnom periodu i to: 1. postupak protiv društva za upravljanje koje je oglašeno odgovornim za kršenje obaveze društva da postupa s povećanom pažnjom, prema pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i propisima Republike Srpske⁵⁶ i kršenje zabrane dogovaranja prodaje, kupovine ili prenosa imovine između dva fonda kojim upravlja isto društvo pod uslovima različitim od tržišnih uslova ili uslovima koji jedan fond stavlja u povoljniji položaj u odnosu na drugi⁵⁷ i kažnjeno jedinstvenom novčanom kaznom u iznosu od 11.000 KM (prvostepeno rješenje je doneseno 2013. godine, a u ovom izvještajnom periodu drugostepeni sud je odbio, kao neosnovanu, žalbu društva za upravljanje na prvostepeno rješenje) i 2. postupak protiv jednog fizičkog lica (zaposleni u društvu za upravljanje investicionim fondom) - prvostepeni sud je donio rješenje kojim je okrivljeni oglašen odgovornim za prekršaj koji mu je stavljen na teret (manipulacija na tržištu hartija od vrijednosti⁵⁸) i kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 500 KM, a okrivljeni se nije žalio na prvostepeno rješenje.

U jednom ranije pokrenutom prekršajnom postupku protiv fizičkog lica (zaposleni u društvu za upravljanje investicionim fondom) zbog manipulacije na tržištu hartija od vrijednosti⁵⁹, prvostepeni sud je u ponovnom postupku izvršio ispravku svog rješenja, na šta se okrivljeni žalio, a Komisija dala odgovor na žalbu (u ovom predmetu je u 2013. godini prvostepeni sud donio rješenje kojim je okrivljeni oglašen odgovornim za prekršaj koji mu je stavljen na teret i kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM, a drugostepeni sud po žalbi okrivljenog poništio prvostepeno rješenje i vratio predmet prvostepenom sudu na ponovni postupak).

U jednom prekršajnom postupku protiv odgovornog lica u pravnom licu (direktor jednog društva za upravljanje investicionim fondom), koji je pokrenut razdvajanjem postupka protiv pravnog i odgovornog lica za kršenje obaveze društva da postupa s povećanom pažnjom, prema pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i propisima Republike Srpske⁶⁰ i kršenje zabrane dogovaranja prodaje, kupovine ili prenosa imovine između dva fonda kojim upravlja isto društvo pod uslovima različitim od tržišnih uslova ili uslovima koji jedan fond stavlja u povoljniji položaj u odnosu na drugi⁶¹, odgovorno lice je oglašeno odgovornim za prekršaje koji su mu stavljeni na teret i kažnjen jedinstvenom novčanom kaznom u iznosu od 1.200 KM (društvo za upravljanje investicionim fondom je za ove prekršaje u 2013. godini kažnjeno jedinstvenom novčanom kaznom u iznosu od 11.000 KM rješenjem koje je postalo pravosnažno u ovom izvještajnom periodu, pošto je drugostepeni sud odbio žalbu društva).

U ovom izvještajnom periodu obustavljena su četiri ranije pokrenuta prekršajna postupka, od kojih su dva obustavljena zbog toga što je članovima Komisije istekao mandata u vrijeme podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka. U jednom slučaju je

⁵⁶ Član 30. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

⁵⁷ Član 47. stav 1. tačka i) Zakona o investicionim fondovima;

⁵⁸ Član 278. tačka b) Zakona o tržištu;

⁵⁹ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

⁶⁰ Član 30. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

⁶¹ Član 47. stav 1. tačka i) Zakona o investicionim fondovima;

prekršajni postupak obustavljen, jer je Komisija odustala od zahtjeva (zahtjev je bio podnesen protiv jedne banke koja je odbila da Komisiji dostavi tražene podatke⁶², ali je uskoro po podnošenju zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka te podatke dostavila). U drugom slučaju je obustavljen prekršajni postupak protiv dva fizička lica koja su okrivljena da su prekršila zabranu vršenja manipulacije na tržištu hartija od vrijednosti iz čl. 276. stav 1. i 277. tačka b) Zakona o tržištu, jer su okrivljeni u krivičnom postupku pravosnažno oglašeni krivim za djelo koje obuhvata i obilježje prekršaja. U trećem slučaju je obustavljen prekršajni postupak protiv jednog društva za upravljanje i odgovornog lica u tom pravnom licu zbog neobjavljivanja izvještaja o značajnim događajima i radnjama⁶³, jer je u vrijeme podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka članovima Komisije istekao mandat. U četvrtom slučaju je obustavljen prekršajni postupak protiv jednog brokersko-dilerskog društva i odgovornog lica u tom pravnom licu zbog kršenja moralnog kodeksa u obavljanju poslova s hartijama od vrijednosti (između ostalog, berzanski posrednik je u obavljanju poslova dužan da se rukovodi prvenstveno interesima klijenata, tako da ih uvijek stavlja ispred sopstvenih interesa⁶⁴), jer je u vrijeme podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka članovima Komisije istekao mandat.

Red. br.	Opis prekršaja i godina pokretanja postupka	Osumnjičeni	Prvostepena sudska odluka	Status
1.	Neobavještanje emitenta, Komisije i Banjalučke berze o transakcijama akcijama tog emitenta ⁶⁵ 2014. godina	Dva člana upravnog odbora jednog emitenta	Novč. kazna po 600 KM	Prvostepena sudska odluka donesena u 2015. godini, još nemamo saznanja da li su se okrivljeni žalili
2.	Kršenje obaveze DUIF da postupa s povećanom pažnjom, prema pravilima struke, dobrim posl. običajima i propisima RS ⁶⁶ i kršenje zabrane dogovaranja prodaje, kupovine ili prenosa imovine između dva fonda kojim upravlja isto društvo pod uslovima različitim od tržišnih uslova ili uslovima koji jedan fond stavljaju u povoljniji položaj u odnosu na drugi ⁶⁷ 2010. godina	DUIF (razdvajanje postupka protiv odg. lica)	Novč. kazna 11.000 KM	Pravosnažno, odbijena žalba DUIF
3.	Manipulacija na tržištu ⁶⁸ 2012. godina	Fizičko lice (zaposleni u DUIF)	Novč. kazna 500 KM	Pravosnažno, okrivljeni se nije žalio
4.	Manipulacija na tržištu ⁶⁹	Fizičko lice	Novč. kazna	U toku, po žalbi okrivljenog

⁶² Članom 261. Zakona o tržištu je propisano da su fizička i pravna lica dužna da dostave sve informacije i isprave koje od njih traži Komisija u vršenju njenih ovlašćenja i odgovornosti, na način i u roku koji odredi Komisija;

⁶³ Član 284. stav 1. tačka v) Zakona o tržištu;

⁶⁴ Član 100. stav 1. Zakona o tržištu;

⁶⁵ Član 274. stav 1. Zakona o tržištu;

⁶⁶ Član 30. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

⁶⁷ Član 47. stav 1. tačka i) Zakona o investicionim fondovima;

⁶⁸ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

⁶⁹ Član 277. tačka b) Zakona o tržištu;

Red. br.	Opis prekršaja i godina pokretanja postupka	Osumnjičeni	Prvostepena sudska odluka	Status
	2010. godina	(zaposleni u DUIF)	1.000 KM	u 2013. godini ukinuto prvostepeno rješenje i predmet vraćen na ponovni postupak. Prvostepeni sud je u ponovnom postupku izvršio ispravku svog rješenja, na šta se okrivljeni žalio, a drugostepeni sud po žalbi okrivljenog ukinuo prvostepeno rješenje o ispravci i ponovo vratio predmet prvostepenom sudu na ponovni postupak
5.	Kršenje obaveze DUIF da postupa s povećanom pažnjom, prema pravilima struke, dobrim posl. običajima i propisima RS ⁷⁰ i kršenje zabrane dogovaranja prodaje, kupovine ili prenosa imovine između dva fonda kojim upravlja isto društvo pod uslovima različitim od tržišnih uslova ili uslovima koji jedan fond stavljaju u povoljniji položaj u odnosu na drugi ⁷¹ 2010. godina	Odgovorno lice u DUIF (razdvojen postupak protiv odg. lica od postupka protiv DUIF)	Novč. kazna 1.200 KM	Prvostepena sudska odluka donesena krajem 2014. godine, još nemamo saznanja da li se okrivljeni žalio
6.	Kršenje obaveze dostavljanja svih informacija i isprava koje zatraži Komisija ⁷²	Banka	-	Postupak obustavljen, Komisija odustala od zahtjeva, jer je (banka koja je odbila da Komisiji dostavi tražene podatke, uskoro po podnošenju zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka te podatke dostavila
7.	Manipulacija na tržištu ⁷³ 2009. godina	Dva fizička lica	-	Postupak obustavljen, jer su okrivljeni u krivičnom postupku pravosnažno oglašeni krivim za djelo koje obuhvata i obilježje prekršaja
8.	Neobjavljivanje izvještaja o značajnom događajima i radnjama ⁷⁴	DUIF i odgovorno lice	-	Postupak obustavljen, jer je u vrijeme podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka članovima Komisije istekao mandat
9.	Kršenje moralnog kodeksa – berzanski posrednik je u obavljanju poslova	Brokersko-dilersko	-	Postupak obustavljen, jer je u vrijeme podnošenja

⁷⁰ Član 30. stav 1. tačka b) Zakona o investicionim fondovima;

⁷¹ Član 47. stav 1. tačka i) Zakona o investicionim fondovima;

⁷² Član 261. Zakona o tržištu;

⁷³ Član 276. stav 1. i 277. tačka v) Zakona o tržištu;

⁷⁴ Član 284. stav 1. tačka v) Zakona o tržištu;

Red. br.	Opis prekršaja i godina pokretanja postupka	Osumnjičeni	Prvostepena sudska odluka	Status
	dužan da se rukovodi prvenstveno interesima klijenata, tako da ih uvijek stavlja ispred sopstvenih interesa ⁷⁵	društvo i odgovorno lice		zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka članovima Komisije istekao mandat

Tabela 25. Prekršajni postupci u 2014. godini

4. Informacije o sumnjama na počinjenje krivičnih djela

Kada Komisija utvrdi postojanje osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu ili prekršaju, podnosi prijavu nadležnom organu⁷⁶.

U ovom izvještajnom periodu Okružnom tužilaštvu Banja Luka – Specijalnom tužilaštvu dostavljena je jedna dopuna ranije podnesene informacije (u julu 2011. godine) protiv četiri fizička lica kao članova uprave jednog društva za upravljanje, zbog sumnje na počinjena krivična djela nesavjesnog poslovanja u privredi iz člana 264. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske i zaključenje štetnog ugovora iz člana 266. stav 1. istog zakona, koja su počinjena prilikom trgovanja hartijama od vrijednosti jednog stranog investicionog fonda, a u ime i za račun investicionog fonda kojim upravlja to društvo. U vezi s jednom informacijom koja je Specijalnom tužilaštvu dostavljena u 2013. godini (sumnja da su počinjena krivična djela: 1. nedozvoljeno trgovanje hartijama od vrijednosti iz člana 295. Zakona o tržištu, prevara iz člana 239. Krivičnog zakona i neovlašćeno korišćenje ličnih podataka iz člana 176. stav. 1. Krivičnog zakona, od strane jednog fizičkog lica, 2. prevara iz člana 239. Krivičnog zakona i pomaganje fizičkom licu u izvršenju krivičnog djela nedozvoljenog trgovanja hartijama od vrijednosti iz člana 295. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, od strane jednog berzanskog posrednika i odgovornog lica u tom pravnom licu i 3. neovlašćeno korišćenje ličnih podataka iz člana 176. st. 1. i 3. Krivičnog zakona, od strane nepoznatih službenih lica zloupotrebom položaja ili ovlašćenja), Specijalno tužilaštvo je obavijestilo Komisiju da je ova prijava dostavljena na nadležno postupanje Okružnom tužilaštvu Banja Luka.

U ovom izvještajnom periodu Okružnom tužilaštvu Banja Luka dostavljene su dvije dopune ranije podnesenih informacija o sumnji na počinjena krivična djela nedozvoljenog trgovanja hartijama od vrijednosti iz člana 295. Zakona o tržištu (jedna informacija je podnesena protiv pravnog lica i jedna protiv nepoznatih lica). U jednom od ovih postupaka, tužilaštvo je donijelo naredbu o nesprovođenju istrage (postupak protiv pravnog lica, odnosno odgovornog lica u tom pravnom licu), na koju je Komisija izjavila pritužbu kancelariji glavnog okružnog tužioca, koja je odbijena kao neosnovana.

Okružno tužilaštvo Banja Luka je u još dva predmeta, pokrenuta po ranijim informacijama Komisije, donijelo naredbe o obustavi istrage i to protiv tri fizička lica u vezi sa sticanjem akcija jednog emitenta (informacija podnesena 2011. godine) i protiv četiri fizička lica zbog krivičnog djela nedozvoljene trgovine iz člana 281. stav 4. Krivičnog zakona Republike Srpske (informacija podnesena 2005. godine). U vezi s jednom informacijom koja je Okružnom tužilaštvu Banja Luka dostavljena u 2013. godini protiv četiri fizička lica (sumnja da su počinili krivično djelo manipulacija cijenama i širenje lažnih informacija⁷⁷, a

⁷⁵ Član 100. stav 1. Zakona o tržištu;

⁷⁶ Član 267. stav 2. Zakona o tržištu;

⁷⁷ Član 292. Zakona o tržištu;

jedno od njih i krivično djelo nedozvoljeno trgovanje hartijama od vrijenosti⁷⁸), ovo tužilaštvo je tražilo dodatne podatke i izjašnjenja Komisije po određenim pitanjima, naročito u vezi s visinom imovinske koristi, odnosno štete pričinjene ovim krivičnim djelima.

Okružno tužilaštvo Doboj je u jednom predmetu, pokrenutom po informaciji Komisije iz 2011. godine, donijelo naredbu o obustavi istrage i to protiv jednog fizičkog lica zbog krivičnog djela nedozvoljenog trgovanja hartijama od vrijednosti iz člana 295. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, jer nema dovoljno dokaza da je počinio krivično djelo.

U ovom izvještajnom periodu Okružnom tužilaštvu Banja Luka podnesena je prijava protiv tri fizička lica o sumnji na počinjenje krivičnog djela neovlašćeno korišćenje i odavanje povlašćenih informacija iz člana 291. Zakona o tržištu, a za jedno od njih i o sumnji na počinjenje krivičnih djela zlorabotrebne ovlašćenja u privredi iz člana 263. stav 1. tačka 6) Krivičnog zakona Republike Srpske i nesavjesnog privrednog poslovanja iz člana 264. istog zakonskog propisa u sticaju.

Red. br.	Krivično djelo	Lice na koje se odnosi prijava	Tužilaštvo	Godina podnošenja prijave	Broj prijava/pritužbi u izvj.periodu
1.	Nesavjesno privredno poslovanje Zaključenje štetnog ugovora	Četiri fizička lica (članovi uprave društva za upravljanje)	Specijalno tužilaštvo	2011.	1 (dopuna)
2.	Nedozvoljeno trgovanje HOV	Jedno pravno lice (i odgovorno lice u tom pravnom licu)	Okružno tužilaštvo Banja Luka	2012.	1 (dopuna) 1 (pritužba)
3.	Nedozvoljeno trgovanje HOV (obveznice)	Nepoznata lica	Okružno tužilaštvo Banja Luka	2013.	1 (dopuna)
4.	Neovlašćeno korišćenje i odavanje povlašćenih informacija Zlorabotrebna ovlašćenja u privredi Nesavjesno privredno poslovanje	Dva odgovorna lica u pravnim licima i jedno fizičko lice Odgovorno lice u pravnom licu	Okružno tužilaštvo Banja Luka		1 (prijava)
UKUPNO					Prijava 1 Dopuna 3 Pritužba 1

Tabela 26. Informacije tužilaštvu u 2014. godini o sumnji na počinjeno krivično djelo

Komisija je u svom radu do početka ovog izvještajnog perioda (tj. do 01.01.2014. godine), podnijela nadležnim tužilaštvima ukupno devetnaest informacija o sumnji na počinjeno krivično djelo. Dva predmeta su ustupljena Specijalnom tužilaštvu i ti postupci su u toku (nakon isteka izvještajnog perioda, u jednom od ova dva slučaja, Specijalno tužilaštvo je podiglo optužnicu protiv četiri fizička lica – članova uprave društva za upravljanje zbog nesavjesnog privrednog poslovanja i zaključenja štetnog ugovora). U tri slučaja je tužilaštvo donijelo naredbu o nesprovođenju istrage, u tri slučaja naredbu o obustavi istrage, a ostali postupci su u toku.

⁷⁸ Član 295. Zakona o tržištu;

Godina	Status predmeta	Broj informacija
2005.	2014. donesena naredba o obustavi istrage	1
2006.	Postupak u toku	1
2007.	U jednom postupku 2009. donesena naredba o nesprovođenju istrage. Drugi postupak u toku	2
2008.	2010. donesena naredba o nesprovođenju istrage	1
2009.	Postupak u toku	1
2010.	Postupak u toku	1
2011.	U dva postupka 2014. donesena naredba o obustavi istrage. Četiri postupaka u toku (jedan u Specijalnom tužilaštvu, a za jedan je u 2015. godini donesena naredba o nesprovođenju istrage, na koju je Komisija podnijela pritužbu)	6
2012.	2014. donesena naredba o nesprovođenju istrage	1
2013.	Svi postupci u toku (jedan u Specijalnom tužilaštvu)	5
Ukupno		19

Tabela 27. Informacije tužilaštvu o sumnji na počinjeno krivično djelo, podnesene do 01.01.2014. godine

5. Ustavni sud

Ustavni sud Republike Srpske je u ovom izvještajnom periodu odbio prijedlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti čl. 2, 3. i 4. Pravilnika o postupcima koji se mogu smatrati manipulacijom i drugim oblicima zloupotrebe na tržištu i obavezama učesnika na tržištu u cilju njihovog otkrivanja i sprečavanja (Službeni glasnik Republike Srpske broj 60/12), koji je podnijelo Udruženja društava za upravljanje investicionim fondovima Privredne komore Republike Srpske.

XI SEMINARI, KONFERENCIJE I OKRUGLI STOLOVI

Prisustvom seminarima, konferencijama i okruglim stolovima izvršena je dalja edukacija i specijalizacija članova i stručnih saradnika Komisije po pojedinim oblastima.

Red. br.	Aktivnost	Teme	Organizator	Predavač
1.	Seminar na temu Zloupotrebe tržišta i istražne tehnike u efektivnoj borbi protiv istih 14.-17.04.2014. Varšava	<ul style="list-style-type: none"> - Uticaj zloupotrebe tržišta na integritet finansijskog tržišta - Pravni okvir EU u vezi insajderske trgovine i manipulacije na tržištu - Sposobnost korišćenja teorije u praksi kada je u pitanju razlikovanje zloupotrebe tržišta od legitimnog ponašanja - Nadzor tržišta-teorija i praksa... 	TIFS (<i>Training and Initiative for Financial Supervision</i>) KNF (<i>Polish Financial Supervision Authority</i>)	Joanna Banach, Legal Deptatment, KNF Pawel Jaroszewicz, Legal Deptatment, KNF Monika Kalamus, Legal Deptatment, KNF
2.	Seminar na temu Finansijska tržišta i novi finansijski instrumenti, 09.06.-20.06.2014, Beč	<ul style="list-style-type: none"> - Evolucija finansijskih tržišta - Osnove finansija - Finansijska tržišta- Dugoročne i kratkoročne finansije - Upravljanje rizicima - Tržišni rizik - Fjučers i forvard tržišta, - Hedžing strategije - Svopovi- Finansijski inženjering - Određivanje cijene opcija - Opcije: Osnovne karakteristike i tržišne strategije - Kreditni Derivati - Upravljanje rizicima 2 - Sekjuritizacija i strukturisane finansije - Modeli kreditnog rizika - Regulacija banaka - Regulacija tržišta finansijskih instrumenata i derivata.. 	Međunarodni monetarni fond i JVI (<i>Jonit Vienna Institute</i>) Austrija	Burkhar Drees, Deputy Director, JVI Connel Fullenkamp, Professor, Duke University Ralph Chami, Assistant Director Institute for Capacity Development (ICD) International Monetary Fund (IMF)
3.	Seminar o tržištima hipoteka i finansijskoj stabilnosti od 23.06 - 27. 06. 2014. Beč	<ul style="list-style-type: none"> - Makroekonomska regulativa i tržište nekretnina - Razvoj tržišta hipoteka u Sjedinjenim Američkim Državama - Razvoj tržišta hipoteka u Evropi - Sekjuritizacija i strukturirane finansije - Regulacija banaka, sekjuritizacija i strukturirane finansije - Prezentacije učesnika: Razvoj tržišta hipoteka i regulatorna pitanja u Istočnoj i Centralnoj Evropi i Centralnoj Aziji - Tržišna regulacija hartija od vrijednosti i derivata - Panel diskusije... 	Međunarodni monetarni fond i JVI (<i>Jonit Vienna Institute</i>) Austrija	Burkhar Drees, Deputy Director, JVI Connel Fullenkamp, Professor, Duke University
4.	RS ICT Roadshow 2014. 10.11.2014. Banja Luka	Prezentacija ICT firmi	Privredna komora Republike Srpske	Slobodan M. Dragičević, Miroslav Matić..
5.	10. Advanced Technology Days konferencija Zagreb 12. i 13.11.2014.	Office 365, ASP.NET Next, Azure, Implementacija Scruma, Migracija na Hyper-V, SharePoint Online..	Microsoft Hrvatska	Andrej Radinger, Domagoj Pavlešić, Igor Pavleković, Luka Lovošević, Nenad Trajkovski, Robert Petrunić
6.	Seminar o	- Uvod u makroprudencijalne politike	Međunarodni	Mr. Adam Gersl

Red. br.	Aktivnost	Teme	Organizator	Predavač
	makroprudencijalnim politikama od 08.12 - 12.12. 2014. Beč	<ul style="list-style-type: none"> - Makroprudencijalne politike i instrumenti - Bazel III i kontraciklični kapitalni zahtjevi - Limiti racija LTV i DRI - Makro stress-testovi - Standardi likvidnosti banka i makroprudencijalni regulatorni okviri - Makroprudencijalni problem: sistematski rizik i međusobna zavisnost u finansijskom sistemu - Interakcija između monetarne i makroprudencijalne politike - Monitoring i regulisanje bankarstva iz sjenke (shading banking) - Makroprudencijalne politike i instrumenti - novija iskustva - Panel diskusije... 	monetarni fond i JVI (<i>Jonit Vienna Institute</i>) Austrija	Senior Economist, Joint Vienna Institute; Mr. Marco Espinosa-Vega Deputy Division Chief, ICD Western Hemisphere Division Ms. Luisa Zanforlin

Tabela 28. Pregled edukativnih aktivnosti Komisije u 2014. godini

Izlaganjem radova i putem kontakata se učesnicima na navedenim skupovima, predstavnici Komisije afirmisali su tržište hartija od vrijednosti Republike Srpske sa ciljem privlačenja stranih investitora kroz ovaj oblik investicionih ulaganja.